

СВОБОДА

Пам'ятаймо
про
Україну!

Український Народний Союз, видавець „Свободи“, святкує своє 125-річчя

Рік 126, ЧИСЛО 38, П'ЯТНИЦЯ, 20 ВЕРЕСНЯ 2019 РОКУ

1893

Vol. 126, No. 38, FRIDAY, SEPTEMBER 20, 2019

\$2.00

ПРОВІДНА ТЕМА ДНЯ

Хто і куди схитує Україну?

Петро Часто

За пару останніх місяців світ довкола України змінився, і причин тривожитися за її долю стало більше. В чому річ? Зовнішні зміни зумовлені внутрішніми? Бо ж за президентства Петра Порошенка Європа у принципових питаннях Криму і Донбасу нібито вела себе, як то кажуть, притомно і навіть застосувала економічні санкції проти Росії, грубого порушення міжнародного права і територіальної цілісності України.

Чи, може, то тільки здавалося? Адже ж який шалений тиск з боку Берліну і Парижу витримував тоді Київ, щоб не опинитися в пастці „мінських домовленостей“ і не створити небезпечного прецеденту з „особливим статусом“ для окупованих Росією районів Донбасу, з амністією для бандитів, з їхнім подальшим „законним“ входженням з політичний організм суверенної української держави.

А тепер ось новому президентові волі не вистачає, й Європа вже й не ховається зі своїми ідеями „Великого Відродження“, і не рахується з тим, що з українського погляду воно спринається не інакше, як велике виродження.

20 серпня цього року Президент Франції Емануель Макрон приймав у форте Брегансон, своїй літній резиденції, Президента Росії Володимира Путіна. Вислідом бесіди, що тривала понад три години, стало це більш ніж дивне „відкриття“ Е. Макрона: „Росія – глибоко європейська держава. Ми віримо в Європу від Лісбона до Владивостоку“.

Кремлівська пропагандистська машина негайно побачила в цій заяві близьку реальність геополітичної осі „Париж – Москва – Берлін“. Академік Александер Дугін, головний ідеолог московського евразійства, певний, що на цей раз ідеться вже „...не про гасла, а про зформування чіткої геополітичної континентальної філософії, що має багатовікову історію. Найкращі уми Росії і континентальної Європи завжди намагалися знайти форму збалансованих і гармонійних взаємин, що багаторазово збільшило б потенціал обох складників цієї конструкції – як європейського, так і російського. Коли Франція або, пізніше, Німеччина займали континентальні позиції, вони неминуче шукали зближення з Росією...“. Мовляв, це єдиний спосіб „відродити політичну потужність Старого Світу, повернути йому незалежність“, „...відкинувши американський лібералізм й англо-саксонський індивідуалізм“.

Обґрунтовуючи „об'єктивність“ цього явища, А. Дугін посилається на думку американського консервативного аналітика Джона Галсмана: „Росія має проблеми з економікою, Німеччина – зі збройними силами, Франція – з природними ресурсами. Зібрана в цілість комбінація з Франції, Німеччини і Росії дістає всі атрибути великої сили, здатної врівноважити США на глобальному рівні. Франція в

(Закінчення на стор. 16)

Зустрілися провідники двох Церков

РИМ. – 16 вересня у Ватикані відбулася зустріч Патріярха Української Греко-Католицької Церкви (УГКЦ) Святослава із Вселенським Патріярхом Варфоломієм. Зустріч відбулася в будинку Санта Марта, де проживає Святіший отець Франциск.

Прибувши з офіційною візитом до Ватикану, Патріярх Варфоломій наступного дня зустрівся з Патріярхом Святославом, щоб обговорити ситуацію в Україні та екуменічні відносини між УГКЦ та Православною Церквою України (ПЦУ). Зустріч розпочалася з обміну подарунками: Патріярх Святослав подарував Патріярху Варфоломію факсимільне видання Галицького Євангелія 1144 року – найдавнішого з точно датованих слов'янських рукописних Євангелій. Патріярх Варфоломій подарував видання про осідок Константинопольського Патріярхагу та історичну поштову марку, випущену на честь візиту Святішого отця Венедикта XVI до Константинополя у 2006 році.

Під час розмови Патріярх Святослав висловив сподівання та побажання, що „з наданням автокефалії екуменічний діалог з Православною Церквою України підніметься на

(Закінчення на стор. 7)

Патріярх Української Греко-Католицької Церкви Святослав (зліва) з Вселенським Патріярхом Варфоломієм. (Фото: Секретаріат Глави УГКЦ в Римі)

Загальні збори СКУ відбулися в Берліні

БЕРЛІН. – 6-8 вересня у міській ратуші Берліну відбулися річні загальні збори Світового Конгресу Українців (СКУ), які підсумували працю за період від листопада 2018 року та виробили стратегію діяльності на наступний рік.

Учасники зборів з понад 20 країн світу зібралися в Берліні, щоб підтримати понад 100-тисячну українську громаду Німеччини та привернути увагу її високопосадовців і громадянського суспільства до актуальних укра-

їнських питань, у тому числі й до важливості консолідації дій у боротьбі з російською гібридною війною та звільнення українських політичних в'язнів, повернення яких до України 7 вересня привітали всі делегати та гості зборів.

Під час урочистого відкриття зборів СКУ нагородив за підтримку України німецького політика, колишнього депутата Європарля-

(Закінчення на стор. 4)

Учасники річних загальних зборів Світового Конгресу Українців у Берліні. (Фото: СКУ)

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

■ Зустрілися президенти України і Словаччини

КИЇВ. – 16 вересня відбулася зустріч Президента України Володимира Зеленського з Президентом Словачької Республіки Зузаною Чапутовою, яка перебуває в Україні з офіційною візитом. На подвір'ї Маріїнського палацу В. Зеленський привітав З. Чапутову з обранням на посаду президента Словаччини. Глави держав оглянули стрій почесної варті. Пролунали державні гімни України та Словачької Республіки. Передбачені переговори делегацій України та Словачької Республіки під головуванням президентів двох країн. (Прес-служба Президента України)

■ Звільнено Центральну виборчу комісію

КИЇВ. – 13 вересня за поданням Президента Володимира Зеленського Верховна Рада звільнила увесь склад Центральної виборчої комісії (ЦВК), яка провела переможні для нього президентські й парламентські вибори. За це рішення проголосував 341 депутат, його не підтримали „ЕС“ та „Голос“. Перший заступник голови Верховної Ради Руслан Стефанчук заявив у парламенті, що у своїй діяльності ЦВК неодноразово проявляла політичну упередженість. Це, за його словами, підтверджують судові рішення, які визнали багато постанов ЦВК протиправними. (BBC)

■ США нададуть допомогу Україні

КИЇВ. – 13 вересня Білий Дім схвалив пакет військової допомоги Україні в умовах тиску з боку конгресменів та розслідування, яке з'ясовує, чи не використовував Дональд Трамп та його адвокат Рудольф Джуліані програми закордонної допомоги США як інструмент для власного політичного зиску. Білий Дім зрештою виділить 250 млн. дол. для тренування та обладнання української армії, що захищається від російського втручання. США є важливим союзником у боротьбі України проти подальшого наступу Росії, але Вашингтон давно заохочував Київ подолати корупцію. У зовнішньополітичних колах США існує оптимізм щодо того, що Президент Володимир Зеленський міг би досягти прогресу за умови збереження підтримки з боку США та Європи. („New York Times“)

■ Почалися навчання „Rapid Trident-2019“

Львів. – 16 вересня у Міжнародному центрі миротворчості і безпеки почалися українсько-американські командно-штабні навчання „Rapid Trident-2019“ („Стрімкий тризуб-2019“). Понад 3,800 тис. військовослужбовців з 14 країн світу протягом двох тижнів проходять спільний вишкіл. У навчаннях беруть участь Україна, США, Канада, Польща, Велика Британія, Болгарія, Данія, Італія, Німеччина, Литва, Румунія, Туреччина, Молдова та Грузія. Вперше у навчаннях бере участь десантна гірсько-штурмова бригада, яка водночас тренується на Яворівському полігоні у рамках спільних українсько-натівських навчаннях. Також у навчаннях беруть участь Національна гвардія, Національна поліція і прикордонники. (Радіо Свобода)

■ Розстріляли колишнього бойовика

МАРІЮПІЛЬ. – 16 вересня на порозі своєї квартири вбили колишнього бойовика незаконних збройних формувань „ДНР“, 28-літнього Романа Джумаєва, якого нещодавно суд випустив під домашній арешт. Р. Джумаєв народився в Маріуполі, влітку 2014 року пішов воювати на боці сепаратистів, брав участь в боях за Дебальцеве та на Донецькому летовищі. У 2017 році був затриманий. Суд кілька разів відпускав його під домашній арешт, останній раз він вийшов з слідчого ізолятора у серпні. (BBC)

■ Лікарні перевірятимуть без попереджень

КИЇВ. – 16 вересня Міністер охорони здоров'я Зоряна Скалецька сказала, що плянує без попереджень відвідати з інспекціями заклади охорони здоров'я. З. Скалецька відповіла, що цікавитиметься у пацієнтів, як їхні справи. Після цього у неї будуть запитання до місцевої влади, як вона виконує свої функції. („Українська правда“)

ПОЗИЦІЯ ЕКСПЕРТА

Чи є сенс трансформувати Мінські домовленості?

Олександр Хара

Голова парламентського Комітету закордонних справ Богдан Яременко зазначив, що Україна не може відмовитися від Мінських домовленостей щодо врегулювання ситуації на Донбасі, але може трансформувати їх. Чи так це насправді?

Передусім Мінські домовленості уклалися з порушенням українського законодавства і, з точки зору міжнародного права, не є обов'язковими до виконання винятково для України. Однак, мантру про безальтернативність Мінських домовленостей попередній Президент Петро Порошенко повторював протягом усієї президентської каденції.

У Мінських домовленостях є певна логіка. Зокрема вони як першочерговий крок пропонує припинення вогню, потім – розведення сил і техніки, а вже потім – політичний діалог і політичні кроки.

Протягом п'яти років ми мали змогу переконатися, що така схема не працює. Причина – проста: у конфліктуючих сторін є власні інтереси і ресурси задля реалізації своїх інтересів. Не зважаючи на санкції, міжнародний тиск та втрати, які завдають Росії окуповані нею українські території, Москва все одно тисне на Україну, аби досягнути власної мети.

Мети зараз у Росії дві. Перша – повернення України під вплив Росії, бо сам по собі Донбас Москві не потрібен. Друга – Україна хоча б де факто має відмовитися від Криму. Росія не сподівається, що Україна забуде про Крим у юридичній площині, але прагне, щоб де факто офіційний Київ не торкався цього питання. Тому питання зараз полягає не у необхідності трансформації Мінських домовленостей чи зміни форматів переговорів, а в тому, що Росія має зрозуміти: політика Кремля щодо України є контрпродуктивною, тому потрібно шукати вихід з нинішньої ситуації.

Крім того, Мінські домовленості не працюють через те, що Росія не визначається ними як сторона конфлікту. Росія далі наполягає, що в цій історії вона є лише посередником, а воюють „трактористи і шахтарі“ з одного боку та

„фашисти“ і „київська хунта“ – з іншого.

Насправді це – велика проблема. Всі розуміють, що, не дивлячись на спроби росіян переконати в тому, що „іхтамнет“, на Донбасі воюють саме російські збройні сили, а штаб розташований аж ніяк не в Донецьку, а в Ростові-на-Дону. Навіть якщо хтось спочатку і вірив, що на Донбасі діють повстанці, за п'ять років вже сотні разів можна було переконатися, що це не так, бо за п'ять років у „повстанців“ уже давно не було б ані пального, ані зброї, ані боєприпасів. Власне, проблема в тому, що і досі не створені такі умови, за яких Росія вважала б, що далі не може провадити агресію і не може нав'язати свою волю Україні, а тому потрібно шукати інший шлях.

Згадаймо, як об'єднувалася Німеччина. Це сталося в умовах, коли Радянський Союз почав розпадатися і економічно вже не був здатним підтримувати країн Європи, зокрема Східної Німеччини. Покищо Росія не є такою слабкою, як свого часу СРСР, аби відмовитися від своїх амбіцій з утримання під контролем територій інших країн. Ті протести, які відбувалися в Москві, не досягнули рівня, який би загрожував путінському режимові.

Отже, питання сьогодні – не в зміні формулювання Мінських домовленостей, а у створенні відповідних умов, в яких би Росія зрозуміла, що їй вигідніше відмовитися від окупованих українських земель. Однак, якщо Київ погодиться „розмовляти з нашими громадянами“, як того вимагає Москва, це багато що вирішить. Принаймні Росія стане більш гнучкою, тому що таким чином всю відповідальність за війну перекладе на Україну. А потім Москва почала б реалізовувати власні інтереси з допомогою своїх маріонеток, яких би вдалося просунути в політичну площину України.

Володимир Зеленський сказав дуже добру фразу – мовляв, для того, щоб захищати своїх громадян, йому не потрібно змінювати українське законодавство. Такі слова суперечать тому, на чому наполягають росіяни, зокрема що Україна має змінити Конституцію та фактично

(Закінчення на стор. 5)

БУДЬМО ПИЛЬНІ!

Мінські домовленості – шлях до ще більшої війни

Михайло Басараб

Якщо хтось думає, що один лише вихід російських військ з Донбасу стане великою перемогою України, то він є жертвою обману про цілющу силу „Мінських домовленостей“. Ці домовленості абсолютно вигідні для Москви. Кремль раніше б'юкував виконання домовленостей, бо вичікував ще сприятливіших обставин для їхнього впровадження. Цей час настав. Петро Порошенко „Мінськ“ підписав, а Володимир Зеленський плянує реалізувати.

Насправді впровадження Мінських домовленостей приведе до таких наслідків:

По-перше, ми просто мусимо забути про повернення Криму Україні. Мовляв, Донбас же нам віддали. Тому будьмо щасливі і вдячні Москві.

По-друге, в Україні, виявляється, таки був внутрішній конфлікт – між Києвом та Донбасом, а Росія просто спостерігала збоку. Тому жодної відповідальності Кремля не чекаймо. Київ вчинив агресію проти „повсталих республік“, а не Москва проти України.

По-третє, наші військові, виходить, таки були злочинцями. Бо на яких підставах вони воювали проти місцевих „повстанців“ на Донбасі?

По-четверте, Україна повинна буде заплатити мешканцям зруйнованого Донбасу за все. Росія ж там ніби не було. Все буцімто зруйнували ми. Ну і трохи „повстанці“, яких мають амнестувати.

По-п'яте, кожен українець буде винен мешканцям Донбасу. Бо за що ж вони від нас страждали? За мирний „референдум“?

По-шосте, тепер вони оберуть до українського парламенту ще кілька десятків медведчуків по мажоритарці. А вибори відбудуться одразу, щойно туди „повернеться українська влада“.

По-сьоме, просто уявіть собі на мить, що за таких обставин буде коїтися в головах мешканців „звільненого“ Донбасу. І яким буде ставлення до України та до кожного з нас.

І це, друзі, далеко не весь перелік „смаколиків“, які ми отримуємо від швидкого „повернення“ Донбасу.

Далі. Усе це абсолютно не означатиме, що Кремль перестане викрадати і катувати українців, вести масовану пропаганду через „Медведчук-ТВ“, вчиняти провокації і застосовувати зброю проти України. Після досягнення такого „миру“ і „нормалізації взаємин“ російський бізнес кинеться посилювати свій вплив на фінансовий сектор і критичну інфраструктуру нашої держави.

Саме тому виконання „Мінських домовленостей“ є вигідним для Росії.

Тепер про головне і позитивне. Українці, звичайно ж, не змиряться з таким пляном „припинення війни“. Бо впровадження цього пляну – гарантований шлях до ще більшої війни. Ми ж це розуміємо. Тому цей плян „припинення війни“ так і залишиться фантазією агресора і випадкових людей при владі.

„Газета по-українськи“, 11 вересня

Михайло Басараб – політолог, Київ.

ГЕРОЇЗМ УЖЕ ЗАЙВИЙ?**Олег Сенцов буде дисидентом****Віталій Портников**

Олег Сенцов буде дисидентом. Бо герой українцям не потрібний.

На першій після звільнення прес-конференції він наголосив, що покищо не знає, чи буде брати участь у політичному житті країни, однак, відчуває відповідальність перед країною і народом.

Проте, питання про участь – і що найважливіше, про успішну участь О. Сенцова у великій політиці вирішується не самим колишнім в'язнем, а тими обставинами, які супроводжували його звільнення.

Якщо б О. Сенцов був звільнений до президентських виборів в Україні, саме життя могло б винести його в народні кумири – так, як це сталося свого часу з Надією Савченко. Він міг би не хотіти стати політиком, але став би ним – може бути, навіть кандидатом на посаду президента країни. Але такого розвитку подій ніколи не допустили б у Кремлі. Володимир Путін добре розумів, що звільнення українських заручників може позитивно позначитися на популярності Петра Порошенка і що найголовніше – ускладнити крах постмайданної влади і формування режиму, який Кремль збирається використовувати для „заспокоєння“ України.

О. Сенцов міг вийти на свободу тільки в часи О. Зеленського, і то за умови, що новому укра-

їнському президентові було що запропонувати за його свободу російському колезі. Такою пропозицією і стало звільнення Володимира Цемаха. О. Сенцов зміг повернутися додому.

Однак, він повернувся зовсім в іншу країну, ніж та, до якої поверталася Надія Савченко. Країну, в якій повним ходом йде побудова авторитарного режиму пострадянського типу. Країну, громадяни якої – як це вже не раз бувало в історії авторитаризму – демократичним шляхом відмовилися від демократії. І в такій країні, зрозуміло, не потрібні ніякі герої. Н. Савченко, власне, відповідала запитові на героїзм, на опір, на образ „людини з народу“ при владі. Зараз „людина з народу“ і так вже при владі, а суспільство хоче припинення війни і підвищення рівня життя. Такому суспільству не потрібний герой, йому потрібен хазяїн. І цей хазяїн уже взяв в руки батіг.

У такому суспільстві така людина, як О. Сенцов, може бути або „місцевим дідусем Калініном“ і засідати в президіях поруч з безликими соратниками і шанувальниками В. Зеленського, або ж дисидентом, який буде говорити правду байдужому до правди українському суспільству. Жодної іншої ролі в сучасній Україні для нього немає.

(Еспресо ТВ, 10 вересня)*Віталій Портников – український публіцист, Київ.***НЕБЕЗПЕКА ВСЕ БЛИЖЧЕ****Усе йде за пляном... За пляном Путіна****Наталія Балюк**

20 років російський фіурер уперто змушував Україну відмовитись від незалежності. Згадаймо Тузлу (спроба захопити Керченську протоку), постійний газовий шантаж, Харківські угоди (дозвіл на дальше перебування у водах України російських військових кораблів, нав'язування світові думки, що Україна – сфера інтересів Росії (2008 рік – зустріч НАТО у Букарешті, де нам і Грузії, попри очікування, не надали Плянну дій щодо членства в НАТО), методичне викорінювання української мови, культури, історії і т. п.

Володимир Путін провадив імперську політику Росії, яка століттями перетворювала Україну на Малоросію. І раптом – Майдан, Революція Гідності, втеча Віктора Януковича. Україна в останній момент зірвалась з російського гачка. Тоді В. Путін йде на крайні заходи – військову агресію. Цей метод у 2008 році він уже апробував на Грузії. П'ять з половиною років нас „змушували до миру“ на умовах агресора.

П'ять з половиною років ми чинили відчайдушний спротив. Десятки тисяч жертв... І врешті-решт більшість українців, „втомлених“ війною, таки захотіла „миру“. Миру за будь-яку ціну. Втім, ціна відома – В. Путін її не раз озвучував. Це – капітуляція України і знищення її державної незалежності.

Обмін українських заручників на російських чи проросійських злочинців (а не „обмін полоненими“, як нам бреше російська пропаганда і за нею повторює більшість українських медіа) – перший крок до реалізації диявольського пляну В. Путіна. Як завжди, Кремль усе зробив максимально цинічно. Під маскою гуманності. Бо хто посміє виступати проти акту гуманізму? Усі так довго і майже безнадійно чекали на повернення додому політв'язнів Кремля. І ось нарешті це диво сталося! Звісно, усі раді і щасливі. Саме на цю еuforia В. Путін і розраховує. Вона повинна стати густою завісою для подальших, вже не таких популярних (як звільнення заручників) кроків української влади.

Про непопулярні кроки згодом з холодною головою оцінимо цей „акт гуманізму“ та його наслідки для України, її національних інтересів.

Стійкість і безкомпромісність України стримувала і наших західних союзників, які давно були готові закрити очі на витівки „російського ведмеда“. Україна їм ці очі муляла, щоразу нагадуючи про принципи і цінності, які декларує і на яких тримається цивілізований світ. Захід вимушено грав на боці України і за першої-

ліпшої нагоди готовий був умити руки. Нова українська влада таку нагоду дала, вона вирішила піти таким бажаним для західних партнерів шляхом – шляхом умиротворення агресора.

І бачимо, як тішаться наші європейські партнери, як усіяло підхваляють Володимира Зеленського, поблажливо плескають його по плечу. „Росія та Україна обміняли багатьох ув'язнених. Дуже гарна новина, можливо, перший гігантський крок до миру. Вітаю обидві країни!“ – написав Дональд Трамп у Twitter. Здавалося б, як гарно написав, як щиро. Насправді – верх цинізму, бо, вітаючи „обидві країни“, на один рівень поставив агресора і жертву.

Ангела Меркель, Емануель Макрон, Д. Трамп – усі в один голос впевняють, що обмін – це перший крок на шляху до миру. Їм давно хочеться пом'якшити, а може, і скасувати санкції, які боляче б'ють не лише по економіці Росії (російський народ терплячий, все витримає), а й по європейських бізнесах. Тільки великі світові гравці не уточнюють, за рахунок кого і на чіх умовах буде досягнуто миру. Бо знають, що свої дивіденди отримають за рахунок України.

Війну можна або виграти, або програти. Або мир, або капітуляція. Десь посередині не вийде.

Тепер про можливі кроки назустріч миру, точніше, назустріч В. Путінові. Чого хоче Росія? Повернути Україну у сферу свого впливу. Для цього їй потрібно заблокувати наш рух в ЄС і НАТО. Саме з цією метою вона і розпочала військову агресію. Зараз В. Путін домагатиметься конституційної автономії Донбасу. Знову реанімували так звані плян Штайнмаера – проведення виборів без демілітаризації, по суті, для узаконення ставлеників Кремля, проросійських терористів. Допустити цього не можна у жодному разі. Бо це кінець України. Це повільна, але неминуха смерть.

Чи розуміє В. Зеленський, в яку пастку його заганяють? Я не знаю відповіді на це питання. Але знаю з історичного досвіду: умиротворенням агресора війну не зупинити. Так можна спровокувати ще одну війну. Цього разу громадянську, оскільки частина притомних українців ніколи не змирилася з таким сценарієм: годувати контрольовану Росією територію, на якій виховують, починаючи з дитячого садка, ненавидіти усе українське.

Наскільки далеко В. Зеленський готовий поступатися?

(Закінчення на стор. 6)**УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ****Розсекретили декларації прокурорів**

КИЇВ – 16 вересня Головний військовий прокурор Віктор Чумак скасував постанову про застосування заходів спеціальної безпеки від 31 березня 2017 року, згідно з якою було забезпечено конфіденційність даних низки посадових осіб військової прокуратури. Відтепер інформація про статки військових прокурорів стане відкритою і кожен громадянин зможе ознайомитися з нею в Єдиному державному реєстрі декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування. („Укрінформ“)

■ Оскаржено новий правопис

КИЇВ. – 16 вересня Окружний адміністративний суд Києва відкрив провадження ще за одним позовом щодо оскарження нової редакції українського правопису та призначив підготовче засідання на 29 жовтня. Відповідачем у справі визначено Кабінет Міністрів України, Міністерство освіти і науки України. У провадженні суду вже перебуває справа щодо оскарження українського правопису у новій редакції за позовом мами семиклясниця до Кабінету Міністрів України. У цій справі суд вже мав два підготовчі засідання. Нову редакцію українського правопису підготувала спеціально створена Українська національна комісія з питань правопису, до якої увійшли вчені-мовознавці Національної Академії Наук та національних університетів з різних регіонів України. („Укрінформ“)

■ Виявили розкрадання на ремонті мосту

ДНІПРО. – 16 вересня посадовців міської ради Дніпра, підозрюваних у привласненні 29,5 млн. грн. бюджетних коштів на ремонті моста, оголошено у розшук, іншим фігурантам обрано запобіжний захід у вигляді тримання під вартою. Центральний (Новий) автомобільний міст, що зв'язує центр Дніпра з лівобережною частиною міста, відкритий 5 листопада 1966 року, його довжина становить 1,478 метрів. Оголошено підозру семи особам, серед яких заступник голови Дніпра, головний інженер, начальник дільниці. („Укрінформ“)

■ Відкрили Бібліотеку української діаспори

ДНІПРО. – 16 вересня Бібліотеку української діаспори ім. Джона МекКейна відкрили у Дніпрі. Унікальна для України книгозбірня містить літературу, документи, світліни, платівки, газети та журнали, котрі тривалий час зберігалися у США, Німеччині, Бразилії, Аргентині та Канаді. Громаді Дніпра представники української діаспори передали все безкоштовно. Професор українського походження Володимир Пилишенко з США погодився передати частину свого книжкового надбання, яке збирав протягом усього життя, у фонд бібліотеки. Фонд бібліотеки – це близько 5,000 книг, найстаріші з яких датовані початком минулого століття. Видання мають не просто бібліографічну цінність, а й історичне значення. На низці примірників збереглися оригінальні підписи відомих постатей. („Укрінформ“)

■ У Латвії дбають про поранених

РИГА. – Для 14 українських військових, що з 9 вересня проходять реабілітацію у Національному реабілітаційному центрі „Вайварі“ (Юрмала), підготували насичену реабілітаційну та громадську програму. 14 вересня вони побували на екскурсії столиці Латвії. На центральній площі біля Пам'ятника Свободи воїнів привітали члени української громади Латвії. Напередодні українців відвідали члени латвійського Товариства підтримки України на чолі з Тетяною Лаздою. 12 вересня лікарню відвідав Посол України Олександр Міщенко. Курс реабілітації триватиме до 27 вересня за рахунок Латвійської Республіки, з підтримкою Міністерства закордонних справ, Міністерства оборони та Міністерства охорони здоров'я Латвії. („Укрінформ“)

АМЕРИКА І СВІТ

■ США пом'янули жертви терактів

НЬЮ-ЙОРК. – У 18-ту річницю терактів 11 вересня 2001 року США пом'янули жертви цієї трагедії. Президент Дональд Трамп поклав вінок в Пентагоні, кажучи родинам жертв, що „це є ваша річниця особистої і тривалої втрати“. Тодішній Президент Джордж Буш-молодший і тодішній Секретар оборони Дональд Рамсфельд також покладали вінки в окремій церемонії. Недалеко Шенксвілу в Пенсильванії, де розбився один з літаків, захоплених терористами, Віцепрезидент Майк Пенс вшанував пам'ять пасажирів і залоги того літака, котрі не дозволили терористам спрямувати його на Вашингтон. М. Пенс був конгресменом у Вашингтоні того дня, коли внаслідок терактів у Вашингтоні, Нью-Йорку та Пенсильванії загинуло майже 3,000 осіб, а понад 6,000 зазнало поранення. Під час жалібних церемоній згадувано героїзм пожежників і поліцаїв, котрі не жаліли свого життя, рятуючи інших. („Associated Press“)

■ Помпео визнав відродження сили ISIS

ВАШІНГТОН. – Державний секретар США Майк Помпео визнав, що ісламська екстремістська організація ISIS відновила свою силу в деяких місцях, але підкреслив, що спроможності цієї терористичної групи є дуже обмежені за межами її основного регіону. Він це сказав 20 серпня в інтерв'ю для телевізійної програми „Сі-Бі-Ес“, вказуючи, що каліфат не існує. Але ISIS в Афганістані взяла на себе відповідальність за напад на весілля в Кабулі три дні раніше, в якому загинули 63 особи, а 182 були поранені. США оголосили перемогу над ISIS в березні, після того як союзники під проводом США витиснули ISIS з її останнього притулку в Сирії. М. Помпео аргументував, що США „дуже успішно“ перемогли ISIS, але додав, що „завжди є ризик, що вони відродяться“. Він сказав, що уряд робитиме все можливе, щоб забезпечити американський нарід. („The Hill“)

■ Школярі незадовільно вчаться

НЬЮ-ЙОРК. – Згідно з стейтовою статистикою, оприлюдненою 22 серпня, понад половину учнів публічних народних шкіл міста Нью-Йорку незадовільно читають (52.6 відс.) і не знають основ математики (54.4 відс.). Дані показують, що в 3-8 класах азійські діти найкраще вчаться. В ділянці математики 74.4 відс. з них виявили задовільний рівень знання; серед білих учнів цей рівень виявили 66.6 відс., серед еспанських – 33.2 відс., а серед афроамериканських – 28.2 відс. В ділянці англійської мови 67.9 відс. азійських учнів виявили задовільний рівень знання; серед білих учнів цей рівень виявили 66.6 відс., серед еспанських – 36.5 відс., а серед афроамериканських – 35 відс. Учні в міських зачартерованих школах (які становлять 10 відс. всіх учнів) виявили багато кращий рівень знань, ніж учні в традиційних міських школах: 57.3 відс. мали відповідне знання англійської мови, а 63.2 відс. – з математики. („New York Post“)

■ США мають нового посла до ООН

НЬЮ-ЙОРК. – Новий посол США до ООН Келі Крефт перебрала свій пост 12 вересня, обіцяючи боронити американські цінності та інтереси. 57-літня К. Крефт перед тим була Послом США до Канади, де вона брала участь в переговорах про нову угоду вільної торгівлі між США, Канадою та Мексикою. Генеральна Асамблея ООН відкривається 23 вересня. США є головним фінансовим жертводавцем до ООН, оплачуючи 25 відс. коштів миротворчих операцій і 22 відс. оперативних коштів. („AFP“)

■ Суддя дозволив трансгендерну хірургію

МЕДІСОН, Вискансин. – Федеральний суддя Джан Канлі 16 серпня задовольнив позов чотирьох осіб, котрі бажали перейти трансгендерну хірургію, і щоб її оплатила програма „Medicaid“. Суддя, якого призначив Президент Барак Обама в 2010 році, вирішив, що стейтова заборона на покриття коштів трансгендерної хірургії суперечить федеральним законам проти дискримінації. Вискансин є одним з дев'яти стейтів, які забороняють оплачувати таку хірургію. („Wisconsin State Journal“)

СКУ провів „Український день в Берліні“

Учасники заходу „Український день в Берліні“. (Фото: СКУ)

БЕРЛІН. – 9 вересня провідники Світового Конгресу Українців (СКУ) вперше провели „Український день в Берліні“, протягом якого мали ряд зустрічей з німецькими депутатами та урядовцями на тему подальшої підтримки України в боротьбі з російською агресією.

Напередодні зустрічей у Посольстві України в Німеччині відбувся брифінг, під час якого Посол України в Німеччині Андрій Мельник, Президент СКУ Павло Грод та народні депутати України Іванна Климпуш-Цинцадзе й Іван Крулько представили присутнім на цьому заході провідникам українських громад, учасникам річних загальних зборів у Берліні, своє бачення щодо подальшої підтримки України.

Вони зокрема наголосили, що Німеччина є ключовим партнером України в захисті її територіальної цілісності та в прагненні стати інтегральною частиною європейської та євроатлантичної спільноти.

Упродовж дня П. Грод, Стефан Романів та Андрій Футей від СКУ та А. Мельник, І. Климпуш-Цинцадзе та І. Крулько від України мали зустрічі з депутатом Бундестагу та координатором з питань співробітництва з Росією, Центральною Азією та країнами Східного партнерства Дірком Вейзом, заступником голови Комітету з питань зовнішньої політики Бундестагу Йоганесом Шрапсом, депутатом Бундестагу Марілуїз Бек, директором Департаменту Східної Європи, Кавказу та Центральної Азії Міністерства закордонних справ Німеччини Мікаелем Сібертом, радником у закор-

донних справах Федерального канцлера Матіасом Лютенбергом, головою Групи українсько-німецької дружби в Бундестазі, речником партії з питань зовнішньої політики Омідом Ноуріпоуром, головою групи депутатів в Петиційному комітеті Йоганесом Губером та експертом Фонду Бертельсмана Міріам Космель. У окремих зустрічах узяв участь голова Об'єднання Українських Організацій у Німеччині Ростислав Сукенник.

Йшла мова про захист територіальної цілісності України та деокупацію Криму і Донбасу, посилення санкцій проти Росії за військову агресію в Україні, припинення російського проекту „Північний потік-2“, звільнення утримуваних у Росії українських політичних в'язнів та заручників, а також підтримку євроінтеграційного і євроатлантичного курсу та основних реформ в Україні. Також було обговорено важливість підвищення обізнаності про Голодомор 1932-1933 років серед депутатів Бундестагу, що є запорукою подальшого визнання цього злочинного геноцидом українського народу.

„Під час „Українського дня в Берліні“ ми краще зрозуміли вагомість впливу Німеччини в межах Європейського Союзу та прихильність до України, – заявив П. Грод. – СКУ має намір організувати подібні інформаційні дні в більшості великих столиць світу, сподіваючись, що нові громади навчатимуться та продовжуватимуть ці зусилля протягом наступних місяців та років.“

СКУ

Загальні збори...

(Закінчення зі стор. 1)

менту Ребеку Гармс своєю найвищою нагородою – медалею св. Володимира Великого. СКУ відзначив грамотами і подяками представників німецького суспільства та членів української громади в Німеччині, зокрема голову Центральної Спільноти Українців Німеччини Людмилу Млош та голову Об'єднання Українських Організацій у Німеччині Ростислава Сукенника, за допомогу в організації проведення зборів у Німеччині.

Протягом трьох днів учасники зборів заслухали звіти Президента СКУ Павла Грода і основних структур СКУ та обговорили актуальні для українців діаспори питання під час шести круглих столів: „Розбудова, координація та структуризація українських громад у світі“, „Шляхи співпраці України та діаспори в нових умовах. Відстоювання інтересів України на міжнародному рівні – на шляху до ЕС і до НАТО“, „Формування самоідентифікації української молоді в діаспорі“, „Суттєве розширення прав закордонних українців в Україні – створення умов для їхнього повернення та зміцнення зв'язків з Україною“, „Об'єднана роль українських Церков та важливість їхнього визнання у вселенських структурах“, „Стратегія діяльності СКУ з міжнародного визнання Голодомору

геноцидом українського народу“.

Делегати рішуче засудили Російську Федерацію за гібридну війну проти України і незаконне ув'язнення українських політичних в'язнів та закликали міжнародне співтовариство і далі послідовно підтримувати територіальну цілісність та суверенітет України, а також суттєво посилити санкції проти Російської Федерації за порушення міжнародного правопорядку та збільшити надання Україні летальної зброї та військової підтримки. У той же час збори привітали стратегічний курс України до подальшої європейської і євроатлантичної інтеграції та закликали Європейський Союз і НАТО якнайшвидше надати Україні повноправне членство.

Збори СКУ засудили рішення Російської Федерації про визнання СКУ небажаною організацією та прийняли рішення оскаржити його у відповідних міжнародних судах. Учасники зборів закликали президента, уряд та Верховну раду України захищати та розвивати українську мову, традиції, культуру та історію як основу для об'єднання та розбудови української держави та світового українства.

Провід СКУ зустрівся з очільниками складових організацій СКУ в Німеччині, щоб обговорити шляхи ефективної співпраці та зміцнення громадської єдності та впливу на владні структури Німеччини в питаннях спільного зацікавлення.

СКУ

Австралійська фотовиставка про Голодомор відкрилася у Києві

Міністр культури України Євген Нищук говорить під час відкриття виставки.

Союз Українських Організацій в Австралії

КИЇВ. – В листопаді 2018 в Мельбурні Союз Українських Організацій в Австралії відкрив унікальну фотовиставку, щоб відзначити 85-ту річницю Голодомору, Сталінського геноциду в Україні 1932-33 років.

Виставка вшановує тих, хто пережив Голодомор і оселився в Австралії опісля. Дев'ять місяців потому виставка відкрилася в Києві, внаслідок співпраці СУОА та Національного музею „Меморіал жертв Голодомору”. 22 серпня „Голоси з-за океану: фотовиставка про Голодомор” була офіційно відкрита Міністром культури України Євгеном Нищуком.

Є. Нищук пристрасно розповів про потребу пам'ятати про страждання пережиті українцями під час радянської ери та важливість та потребу інформувати світову спільноту та й самих українців, оскільки багато українців досі не усвідомлюють тяжкість трагедії Голодомору.

На відкритті також були присутні Меліса

О'Рурк, посол Австралії в Україні, Олеся Стасюк, директор Національного музею „Меморіал жертв Голодомору”, куратори фотовиставки Галя Костюк та Яніна Грін та інші поважні гості.

Цей зворушуючий проєкт виник завдяки старанням Г. Костюк, Каті Даниляк, заслуженого фотографа Я. Грін та фотографа Андрія Гаврана. З допомогою місцевої діаспори вони їздили Австралією майже два роки збираючи інтерв'ю та фотографуючи тих хто пережив Голодомор.

Проєкт був покликаний увіковічнити історії тих неймовірних витривалих людей, яким зараз 80-90 років, деякі з яких не дожили до наших днів, та їхніх сімей. Фотовиставка представляє 26 великоформатні чорно-білі портрети. Біля кожного портрету можна прочитати історію людини, яка пережила Голодомор, створюючи дуже сильний емоційний досвід для відвідувачів. Також відвідувачі можуть написати листа людям зображеним на виставці.

(Закінчення на стор. 19)

Чи є сенс трансформувати...

(Закінчення зі стор. 2)

надати право вето російським маріонеткам, аби Кремль міг впливати на безпекову та зовнішню політику нашої держави.

Безумовно, будь-яким спробам трансформації чи видозміни Мінських домовленостей Росія буде противитися. Вона не дасть цього зробити. Коли В. Зеленський заговорив про необхідність залучення до переговорів Сполучених Штатів Америки, у Москві відповіли, що в цьому немає потреби. Позицію Росії підтримав і Президент Франції Емануель Макрон (у нього суттєвий брак успіхів у внутрішній політиці Франції, тому він хоче компенсувати це зовнішньополітичними перемогами). Відтак Росія не допустить зміни формату і домовленостей, адже, якщо до перемовин приєднаються американці, то ошуканство росіянам не вдасться.

Тож Росія і далі наполягатиме на тому, що Україна повинна „почути Донбас”. Більше того, навіть якщо Мінські домовленості будуть змінені, вони навряд чи стануть ефективнішими та приведуть нас до миру в Україні та повернення наших територій. Адже, як я вже говорив, існують стратегічні інтереси Російської Федерації щодо України, і вони не змінилися. Російська політична еліта та більшість росіян погоджуються з тим, що Росія не може відпустити Україну, не може дозволити, аби наша країна стала членом Європейського Союзу і НАТО.

І це – ключовий момент. Тому питання не в тому, як виписані документи, а в тому, що росіяни готові провадити свою агресію в різних формах. Війна триває не тільки в Донецьку і Луганську, але й у Криму, де наших громадян незаконно затримують, а сам Крим перетворений на величезну військову базу, яка становить небезпеку не лише для України, але й для Середземноморського регіону та Близько-

го Сходу. А від зміни формулювань Мінських домовленостей усе це не зміниться.

Власне, Мінські домовленості певною мірою невідгідні і росіянам, оскільки вони визначають чіткий порядок дій: спочатку припинити стріляти, відвести збройні формування, а потім переходити до політичних кроків. Їх такий порядок дій не влаштовує. Тому вони пропонують формулу друга В. Путіна – Франк-Вальтера Штайнмаєра, яка дозволяє дозволяти українців вбивати щодня та зобов'язує Україну внести зміни до Конституції на угоду Росії.

Отже, за таких умов нам слід розуміти, що швидке врегулювання конфлікту з Росією є нереальним. Швидке врегулювання можливе лише за умов капітуляції України. Сьогодні ми не можемо припустити, чим закінчиться ця війна: чи то Донбас і Крим повернуться до складу України, чи то Росія якимось чином їх визнає, чи то підтримуватиме їх у такому ж стані, як Південну Осетію та Абхазію. Україні важливо не поступатися власними інтересами в даний момент, тому що такий крок здатен суттєво вплинути на наші стратегічні опції.

А ілюзії В. Зеленського про можливість домовитися з В. Путіним, думаю, будуть розбиті російською політикою дуже скоро. Він зрештою зрозуміє, що єдиний шлях захистити майбутнє України та припинити війну – це посилення та модернізація нашої держави, починаючи від Збройних сил України і закінчуючи нашим суспільним життям, прискорення нашого просування до західних безпекових та економічних структур. От тоді В. Путін зрозуміє, що його інвестиції у „п'яту колону” не працюють, а відтак він буде змушений шукати інші форми співіснування з Україною.

УНІАН, 10 вересня

Олександр Хара – дипломат, експерт Громадського фонду „Майдан закордонних справ”, Київ.

АМЕРИКА І СВІТ

■ В Італії сталися зміни в уряді

РИМ. – Прем'єр Італії Джузеппе Конті зрештою вів 20 серпня. Це довело до розпаду коаліційного уряду, який складався з альянсу двох популістичних партій: рухів П'ятьох Зірок (M5S) і націоналістичної Північної ліги. Коаліція проіснувала 14 місяців. Але 29 серпня Президент Сергіо Матарелла привернув Дж. Конті до влади, даючи йому мандат створити новий уряд. Прем'єр тепер очолює коаліцію M5S і центристської Демократичної партії. Провідник Північної ліги Матео Сальвіні скритикував нову коаліцію, кажучи, що це є „крадіжкою демократії”. Він закликав своїх прихильників мобілізуватися і прибути 19 жовтня до Риму на велике віче. („The Economist”, „CNN”)

■ Болгарія заборонила в'їзд мільярдєрові

СОФІЯ. – Державна агенція національної безпеки Болгарії (ДАНБ) заборонила в'їзд до країни на 10 років російському мільярдєрові Констянтинові Малофєєву. Про це 11 вересня повідомив парламент Головний прокурор Сотір Цацаров. К. Малофєєв був у контакті з головою болгарською Русофільського руху Ніколаєм Маліновом, якого звинувачують у шпигунстві для Росії. День раніше ДАНБ заборонила в'їзд до країни на 10 років колишньому російському генералові Леонідові Решетнікову, котрому теж закидають шпигунство. С. Цацаров підкреслив, що ця заборона не є атакою на Русофільський рух і не є політично мотивована. У липні 2014 року Україна порушила кримінальну справу проти К. Малофєєва, закидаючи йому фінансування нелегальних військових угруповань в східній Україні. Того року він попав до списку осіб, на яких Європейський Союз наклав санкції. У грудні 2014 року Департамент фінансів США заявив, що К. Малофєєв був одним з головних джерел фінансування для росіян, котрі пропагували сепаратизм в Криму. У своїй заяві департамент сказав, що К. Малофєєв брав участь в діях, „які загрожують миру, безпеці, стабільності, суверенітєтові або територіальній цілісності України”. („The Sofia Globe”)

■ Суд дозволив змінити правила азилу

ВАШІНГТОН. – Верховний суд США 11 вересня дозволив Адміністрації Президента Дональда Трампа змінити правила щодо прохання про надання притулку на кордоні США-Мексико. Голосами 7-2 суд дозволив на нову вимогу, а саме, що емігранти мусять спершу просити притулку в країні, через яку вони подорожували, заки дісталися до кордону США. Це матиме найбільший вплив на емігрантів з Центральної Америки, котрі приходять до США через Мексико, а не стосуватиметься емігрантів з самого Мексико. Нове правило віддзеркалює намагання президента дотримати свою передвиборчу обіцянку, щоб обмежити число нелегальних емігрантів на південному кордоні країни. Але 16 вересня 59 родин емігрантів з Центральної Америки подали позов до Федерального суду у Вашингтоні, кажучи, що уряд не дав ніякого попередження про ці зміни. („Reuters”)

■ У Гарварді вручили Шнобелівську премію

КЕМБРИДЖ, Масачусетс. – У Гарвардському університеті 12 вересня 29-ий раз вручили щорічну Шнобелівську премію за найбільш абсурдні досягнення в науці. Нею нагороджують в 10 різних дисциплінах. Шнобелівська премія миру дісталася групі учених з Великобританії, Саудійської Арабії, США і Сінгапуру, які намагалися виміряти рівень задоволення, яке можна отримати від лоскоти. Премію в галузі економіки отримали японські фахівці. Вони з'ясували, які банкноти найкраще підходять для бактерій. Виявилось, що найбільше мікробів збирається на американському долєрєві і румунській леї. Премія в галузі медицини дісталася італійцеві, який встановив, що піца може захистити від безлічі хвороб за умови, що вона приготовлена в Італії. Премію вручають справжні нобелівські лавреати. Переможці отримують кавовий стаканчик, упаковку жувальної гумки, сигарету, зубну щітку і грошову нагороду в розмірі 10 трлн. зїмбабвійських дол. (40 американських центів). (Радіо Свобода)

Як ожило українське кіно

Старшого віку читачі „Свободи“ пам'ятають часи, коли про українське кіно вони й гадки не мали. Тепер стало інакше: практично щомісяця можна побачити новий фільм з України в закордонних культурних центрах. У 2014-2019 роках у прокат вийшли 110 вітчизняних повнометражних фільмів, було знято 173 фільми, а державне фінансування української кінематографії збільшилось з 63.1 млн. грн. до 505.9 млн. грн. Позитивна динаміка: 2011 року в українських кінотеатрах показали лише один фільм українського виробництва, а 2017 року зняли вже 47 фільмів за часткового фінансування держави. У 2018 році вийшло 46 українських стрічок. Усі їх частково профінансувала держава.

Важливою подією для функціонування українського кіно став ухвалений у березні 2017 року закон „Про державну підтримку кінематографії“, згідно з яким українські документальні, просвітницькі, анімаційні, дитячі, авторські та дебютні фільми змогли претендувати на повне державне фінансування виробництва.

Українські фільми здобули нагороди з найпрестижніших кінофестивалів світу. Картина режисера Сергія Лозниці „Донбас“ отримала в Каннах нагороду за найкращу режисерську роботу, а фільм „Жінка на війні“ – нагороду за найкращу музику разом з державною премією Каннського кінофестивалю „Золота залізниця“. Фільми українського виробництва були висунуті на здобуття премії „Оскар“. Серед визнаних глядачами фільмів „Позивний Бандерас“, комедія „Сказане весілля“, фантастична стрічка „Бобот та енергія Всесвіту“, „Кіборги: герої не вмирають“, „Сторожова застава“, „Dzidzio Контрабас“ та інші.

Водночас, найбільш касові українські фільми приводять в кінотеатри лише 300-400 тис. глядачів. За даними Держкіно, в Україні працює 177 кінотеатрів із загальною кількістю 512 екранів. Для порівняння, у Британії у 2017 році було 4,300 екранів.

Важливим кроком для розвитку кінематографії мало б стати приєднання України до Європейського фонду підтримки спільного кіновиробництва і прокату кінематографічних та аудіовізуальних робіт („Евримаж“), створеного при Раді Європи у 1988 році. У 2018 році „Евримаж“ підтримав заявку України на приєднання до кінофонду. 14 січня 2019 року Президент України Петро Порошенко зареєстрував у Верховній Раді законопроект про приєднання України до цього фонду, розроблений Державним агентством України з питань кіно й Міністерством культури України. Але у Верховній Раді не знайшлося достатньої кількості голосів. Настав час розглянути закон про державну підтримку кінематографії, зокрема про часткове повернення витрат кіновиробникам, що знімають в Україні, затвердити достойне фінансування галузі, ратифікували угоду про спільне виробництво з Канадою.

Існує думка, що сучасне українське кіно надто героїчне. Звісно, фільми формують український культурний контекст. Але треба створювати й власні комедії.

Кіно для юних глядачів поступово переходить від казки до пригоди. У багатьох фільмах йдеться про проблеми сім'ї та можливості їх подолання. Повертаються фільми, що мають основою клясичні літературні твори.

Закордонне українство може підтримати кінематографію України не лише відвідуванням кінопоказів. Дієвою формою стали кінофестивали українського кіно в Канаді, Ізраїлі, інших державах.

12 вересня Україна святкувала День українського кіно та 25-річчя Довженко-центру і з цієї нагоди було відкрито довгоочікуваний Музей кіно, який розповідає про те, як українське кіно свого часу вийшло на міжнародний ринок. Тепер є нагода поновити колишню славу.

ІСТОРІЯ

Вбивство трьох братів Ковальчуків

Анатолій Ковальчук

Не оминули комуністичні репресії родин моїх батька й матері. Жертвами стали їхні батьки, обидва мої діди Павло Ковальчук, уродженець села Тернавки Хмельницької області, і Лаврентій Зоренко села Косівки Київської області.

Ще в січні 1935 року був заарештований Л. Зоренко. Його засудили на 12 років концтабору. Увесь термін покарання мій дід відбув у таборах Колими. Завдяки міцному здоров'ю вижив і, хоча втратив праву ногу, голодного 1947 року калікою повернувся додому. Помер у рідному селі восени 1981 року.

Мій дід по батькові П. Ковальчук народився в селянській родині, закінчив церковно-парафіяльну школу. У часи Української Народної Республіки разом з старшим братом Дмитром стали бійцями Армії УНР. П. Ковальчук був командиром чоти. 1919 року під час перебування військового підрозділу неподалік Старокостянтинова захворів на тиф. Міг би померти в лазареті через відсутність ліків, але про хворобу повідомили дідового батька Силу, який привіз напівживого сина додому. На щастя, молодий організм здолав недугу. Проживав з батьками і працював у їхньому господарстві. Згодом одружився і став успішно господарювати на своїй землі.

За розповідями бабусі, у їхній хаті вечорами збиралося багато людей, особливо молодих чоловіків, і допізна вели розмови про політику, про те, як жити далі, якщо влада відбере в селян землю, інвентар і знищить їхні індивідуальні господарства. 1930 року добровільно віддав до новоствореного колгоспу двоє коней і весь інвентар, придбаний колись за гроші, зароблені його батьком під час дворічного перебування у США. Знав, що йому, колишньому петлюрівцю, загрожує арешт і тюрма. У колгоспі працював полеводом. Восени 1932 року після затяжних дощів дуже рано вдарили морози. На полях залишилися хоч викопані, але ще не вивезені до цукрового заводу буряки. Через невивезені буряки п'ятьох полеводів 24 листопада 1932 року було заарештовано.

21 грудня 1932 року мій дід був засуджений до 10 років позбавлення волі і етапований на будівництво Біломоро-Балтійського каналу. Всі важкі роботи виконували вручну. Дід важко захворів і перебував майже в безнадійному стані. У той час було ухвалене рішення відпустити додому виснажених в'язнів, які перебували на порозі смерті. Наприкінці голодного 1933 року він приїхав додому.

Проте влада не дозволила дідові залишатися в рідному селі, оскільки термін покарання залишився не відбутим, а судимість не була погашена. Впродовж пів року він мусив покинути межі України. Їхати вирішив у Челябінську область з жінкою і двома синами. Працював ремонтним робітником. Заготовляв сіно і вирощував биків. 31 березня 1938 року його заарештували. Переказав дружині, щоб продала все майно і негайно поверталася в Україну, бо він уже ніколи з в'язниці на волю не вийде.

Жінка й діти виконали наказ й приїхали в Тернавку. Згодом дільничий міліціонер приніс довідку, що П. Ковальчука було засуджено на 10 років без права листування, але 1942 року він помер у таборі від хвороби серця. Мій батько розповів про цю довідку Купріянові Заянчківському, який працював секретарем сільської ради.

Той, вислухавши сумну новину, відкрив таємницю про причетність місцевої влади до долі діда. Виявляється, на початку березня 1938 року до сільської ради надійшов лист з вимогою надіслати характеристику на колишнього жителя Тернавки П. Ковальчука. Голова сільської ради Бенедюк Шмигельський наказав секретареві написати характеристику, зазначивши, що П. Ковальчук – ворог більшовицької влади, добровільно пішов воювати за Україну й дослужився в Симона Петлюри до посади командира чоти. Воював би й довше, якби не хвороба. А потім проліз у колгосп, щоб із середини його розвалити.

28 серпня 1938 року в Челябінську комісія НКВД СРСР винесла смертний вирок моєму дідові. Загалом впродовж 1938 року було розстріляно дев'ятьох тодішніх жителів Тернавки. Ще декілька цікавих фактів. З „Книги пам'яті Челябінської області“ я довідався, що 3 жовтня 1938 року були розстріляні також двоє рідні брати мого діда Григорій й Гаврило Ковальчуки з села Тернавки.

Багато українців, не знаючи справжнього минулого свого роду і народу, не орієнтуючись у сучасних політичних подіях, голосують за антиукраїнських (промосковських та олігархічних) кандидатів і промосковських партій на президентських і парламентських виборах.

Знаймо: тільки послідовно українська за духом, мисленням і способом діяльності влада в демократичній, могутній, замогнїй українській державі стане запорукою волі, безпеки, достатку, щастя і процвітання української нації на рідній землі!

Бориспіль, Київська область.

Усе йде за пляном...

(Закінчення зі стор. 3)

Чи призведе ця політика до остаточної капітуляції, чи В. Зеленський наївно сподівається обіграти В. Путіна, притупивши його пильність, – наразі достеменно не відомо. Але тривожні дзвінки вже є. Один з них – шокуюча заява голови парламентського Комітету з питань зовнішньої політики Богдана Яременка (від „Слуги народу“), що для поліпшення атмосфери під час переговорів з Росією про мир та для

„відновлення довіри“ слід вивести американських інструкторів з території України. Б. Яременко, отримавши посаду голови Комітету, на radoщах збожеволів? Ні, швидше за все, ця заява – пробний камінь, випробування громадської думки. Або ж прелюдія до капітуляції.

Бо „миротворець“ В. Путін готовий подарувати Україні мир лише за цієї умови.

„Високий замок“, 11 вересня

Наталія Балюк – головний редактор газети „Високий замок“, Львів.

СВОБОДА

Пам'ятаймо
про
Україну!

Газета заснована у 1893 році

Видає Український Народний Союз

Головний редактор: Рома Гадзевич

Редактори: Левко Хмельковський, Петро Часто

FOUNDED IN 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

☎ (973) 292-9800

E-mail: svoboda@svoboda-news.com

Fax (973) 644-9510

Website: www.svoboda-news.com

Postmaster, send address changes to:

Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Передплата: \$90.00 на рік, \$50.00 на півроку.

Для членів УНСоюзу – \$80.00 на рік, \$45.00 на півроку.

Електронна версія (www.svoboda-news.com) – \$40.00.

Чеки і грошові перекази виставляти на „Svoboda“.

Periodicals postage paid at Caldwell, NJ 07006 and additional mailing offices.

Адміністрація „СВОБОДА“

Адміністрація / Оголошення	Володимир Гончарик ☎ (973) 292-9800 x 3040 Fax (973) 644-9510 E-mail advertising@ukrweekly.com
Передплата	Володимир Гончарик ☎ (973) 292-9800 x 3040 E-mail subscription@svoboda-news.com

Думки, висловлені в матеріалах, підписаних конкретним автором, не конче віддзеркалюють позицію редакції тижневика „Свобода“ або її видавця.

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

Після обміну полоненими

Після еuforia звільнення 35 українських полонених, фактично політичних в'язнів Москви, та радісних представлень з'єднання сімей приходить час робити певну політичну та раціональну аналіз, яка не применшує важливості самої події, а також заслуги Президента Володимира Зеленського у цьому. Західна преса подала обмін як передання головних в'язнів Олега Сенцова за Володимира Цемаха. Тому, мабуть, слід розглянути звинувачення проти цих двох, а також інших українських полонених.

За поданням навіть російських засобів масової інформації О. Сенцов, український кінорежисер, сценарист, письменник який, був активним учасником Революції Гідності, весною 2014 року повернувся до Симферополя, де постійно проживав, та почав займатися організацією мітингів та поставанням продуктів та іншого необхідного українським воякам у Криму. 10 травня 2014 його затримали у Симферополі російські силовики.

В. Цемах, колишній начальник протиповітряної оборони так званої „ДНР“, служив в 1-ій Слов'янській бригаді. У 2014 році перебував на позиціях в районі міста Сніжного в момент знищення літака Boeing 777, через що став головним фігурантом у справі про збиття маляйзійського літака.

Тобто дві дуже відмінні постації. Один – кінорежисер, який приносив харчі українським воякам на Криму. Другий – російський солдат або сурогат, якого підозрюють у причетності до вбивства 298 пасажирів маляйзійського літака.

Олександр Кольченко, археолог та активіст профспілок, був затриманий у Криму разом з О. Сенцовом за подібну діяльність.

Усі полонені українці фактично були політичними в'язнями, яким закидали „намагання“ займатися терористичною діяльністю без кримінального наслідку чи жертв або антиросійську діяльність під час війни у Чечні, тобто діяльність 20-річної давнини.

Рівності між полоненими немає. Можна би сказати, що при цьому обміні Володимир Путін переміг. Він вимагав, щоб В. Цемах був включений в обмін. Українська сторона вказала на цю вимогу як на доказ причетності Росії до злочину, але врешті погодилася на обмін. До речі, хоча фактично подавали, що допитування пройшло з голандської сторони, невідомо ще які будуть претензії за його звільнення від Голандії, Австралії чи Маляйзії, яких громадяни також загинули. Голандія заявила, що вимагатиме від Росії екстрадиції В. Цемаха, а Росія сказала, що дасть нагоду його переслухати. Це останнє дуже неймовірне.

Між в'язнями, звільненими Україною, були Кирило Вишинський – журналіст, який працював в Україні для російської державної агенції новин „Новості“, і двоє вояків України Максим Одінецов і Александр Баранов, які перейшли на сторону Росії при її вторгненні у Крим.

Два останні явно військові зрадники, а К. Вишинський як журналіст для державної служби Росії, де немає незалежної преси, тим більше як журналіст державної преси і, правдоподібно, агент російських спецслужб. Всі три заслужували, мабуть, найгіршого покарання. К. Вишинський бравурно заявив, що повернеться в Україну на судовий процес. Побачимо. При всьому є друга сторона, яку фактично мало хто наголошує.

Україна як цивілізована демократична держава рахується з життям кожної людини, тому, мабуть, пішла на найдаліші поступки, щоби звільнити своїх фактично невинних громадян. Москва керується іншими критеріями. Хтось може сказати, що це слабкість України, але мені здається, що бути цивілізованою, демократичною державою яка піклується про захист своїх громадян, є сильною стороною України.

Аскольд С. Лозинський,
Нью-Йорк

Варто продовжити розповідь про цвинтар у Бавнд Бруку

Я отримала від Консistorії Української Православної Церкви США ілюстрований довідник „Цвинтар Церкви-пам'ятника св. Андрія Первозваного у Савт Бавнд Бруку, Нью-Джерзі“, у якому вміщено відомості про багатьох американських українців і місце їхнього вічного спочинку. Про це видання 6 вересня була докладна розповідь у газеті „Свобода“. Книга розповіла також про моїх діда і батька Василя Григоровича і Василя Васильовича Кричевських.

Книга цікава, бачу багато знайомих, де вони поховані і коли. Було б добре передбачити видання другого тому довідника, у якому вмістити відомості про інших людей, похованих на цвинтарі. Упорядник книги, редактор „Свободи“ Левко Хмельковський сказав мені, що готовий продовжити цей проект. Для цього треба вислати йому в

електронному вигляді їхні короткі біографії і фотографії на адресу: levkhmel@gmail.com.

Якщо хтось не має електронної пошти, можна вислати друковані чи рукописні матеріали і фотографії до Консistorії: Ukrainian Orthodox Church of the USA, P.O. Box 495, South Bound Brook, NJ 08880. У наступному виданні варто передбачити доповнення вже поданих життєписів (у книзі немає біографій ряду письменників та діячів визвольних змагань), а також передбачити можливі уточнення.

Книгу слід розцінювати як важливий внесок в українську некрополістику – опис поховань і цвинтарів, котра у самій Україні після набуття незалежності ще не стала поширеною.

Катерина Кричевська-Росандіч,
Мавнтен-В'ю, Каліфорнія

Буде Молодіжний центр в Рогатині

Пам'ятний знак „За заслуги перед містом Рогатином“ вручено 11 липня засновниці та президентові Вірі Костюк-Буш, а також членам благодійної організації „Pro Ukraine e.V.“ В. Костюк-Буш розповіла у листі до „Свободи“:

Андрій Буш та всі члени організації „Pro Ukraine e.V.“

Моя мати Марія Костюк, народжена Шевців 12 липня 1925 року, була ученицею Рогатинської гімназії ім. Володимира Великого до закриття закладу під час Другої світової війни.

Обидва її брати Богдан та Ярослав Шевціви, котрі були старші за Марію, також навчалися у Рогатинській гімназії. Їхні батьки Василь та Анастасія Шевців під час польської окупації звели цегляний будинок на вулиці Лесі Українки, де й жили їхніх трое дітей. Оскільки моя бабуся була вчителькою у школі в селі Черче, а мій дідусь В. Шевців був вчителем у іншій школі, діти жили у будинку самі впродовж тижня, щоб мати

(Закінчення на стор. 19)

Зустрілися...

(Закінчення зі стор. 1)

якісно вищий рівень. Саме з цього історичного моменту проголошення автокефалії для ПЦУ головним співрозмовником в екуменічному діалозі для УГКЦ вже є не так Російська Православна Церква, а помісна Православна Церква в Україні“.

Патріарх Святослав, підсумовуючи зустріч східних католицьких ієрархів Європи, яка відбулася 12-14 вересня у Римі, наголосив: „Східні Католицькі Церкви здійснюють свій богословський внесок у традицію самої Католицької Церкви, допомагаючи їй повніше висловити свій вселенський вимір. Католицькість Церкви не може бути обмеженою лише її латинською традицією“.

Щодо екуменічного діалогу з Православною Церквою, то „Східні Католицькі Церкви пропонують нові елементи в осмисленні примату Єпископа Рима та синодальності. Водночас, Східні Католиць-

кі Церкви, – наголосив Патріарх Святослав під час розмови з Патріархом Варфоломієм, – пропонують Римо-Католицькій Церкві нові форми здійснення Петрового служіння“. Він також запропонував Патріархові Варфоломію створити змішану комісію Православної Церкви та Східних Католицьких Церков, щоб „дати новий поштовх в екуменічному діалозі“.

Константинопольський Патріарх пояснив Патріархові Святославу свої кроки щодо надання автокефалії ПЦУ та високо оцінив відкритість УГКЦ в екуменічному спілкуванні. Глава УГКЦ пригадав, що це вже їхня друга зустріч, і висловив радість з приводу того, що діти Київської Церкви пам'ятають про те, що їхньою Церквою-матір'ю є Церква древнього Константинополя.

Зустріч відбулася з ініціативи Предстоятеля УГКЦ в рамках офіційної візити Патріарха Варфоломія до Ватикану, організованої Папською радою у справах єдності християн.

Секретаріят Глави УГКЦ в Римі

З ПРЕСИ

Наше суспільство заражене пацифізмом

Віктор Бобиренко

Чим схожі Володимир Путін і Володимир Зеленський? Правильно, обидва – прекрасні актори. Вони не просто грають роль, а вживаються в неї. І грають вони виключно позитивні ролі.

У чому між ними відмінність? Правильно. Володимир Олександрович грає ролю пацифіста і сам пацифіст. А Володимир Володимирович грає ролю пацифіста, а сам – людожер. Мало того, українське суспільство (останнім часом) заражене пацифізмом і ця хвороба прогресує. А російське – заражене войовничим імперським духом. Помноженим на сталінські прищеплення: „ліс рубають – тріски“, „здохни ти сьогодні, а я завтра“, „потрапив у полон – боягуз і ворог“.

Тому українське суспільство

високо оцінить обмін полоненими і воздасть електоральними симпатіями В. Зеленському.

Якщо хтось вірить, що В. Путін повернув полонених просто тому, що щедрий і добрий – той просто не знає життя. А яка ж тоді мотивація В. Путіна? Хтось при пам'яті повірить у тезу, що В. Зеленський умовив В. Путіна?

Будь-яка угода з В. Путіним на його умовах – це програш. Ми просто не все знаємо. І можливо, Володимир Цемах – це лише частина угоди. І ми, можливо, колись заплатимо тисячами життів за цю поступку ворогові.

Але нам подали це як перемогу. Тому, що суспільство хворе на пацифізм.

Колись дуже давно з Нової

(Закінчення на стор. 16)

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

Український прапор над Чикаго

Марта Фаріон

ЧИКАГО. – 23 серпня Український Конгресовий Комітет Америки (Відділ Ілліной) провів офіційну церемонію біля управління міста Чикаго. Хвилюючий момент підняття американського та українського прапорів віддзеркалювався у скляних та сталевих фасадах хмарочосів довкола площі. Українська співачка Ольга Цвинтарна виконала національні гимни двох країн.

Урочисте піднесення прапорів здійснили Українські Американські Ветерани (Станиця 32), які впродовж усіх вихідних днів також допомагали у проведенні святкування.

Співорганізатор свята, Генеральне консульство України в Чикаго, розмістив під відкритим небом фотовиставку українських краєвидів „Вражаюча Україна“. Завдяки активній діяльності Генерального консула Лариси Герасько в дипломатичній спільноті керівники багатьох консульських місій відвідали захід на знак солідарності з Україною.

До відвідувачів культурної програми також приєдналися скарбник округи Кук Марія Паппас, представники управління Чикаго та Генеральної прокуратури штату Ілліной.

Генеральний консул Л. Герасько привітала і запевнила усіх друзів, що Україна продовжуватиме захищати свою свободу і боронити свою територію. Зазначалося, що українці імігрували до США упродовж минулих 125 років і стали добре організованою громадою. Наприкінці офіційної програми перед відомою скульптурою Пікасо відбувся флешмоб, під час якого був розгорнутий величезний український прапор та виконаний Гимн України.

Упродовж 23-24 серпня тисячі відвідувачів заповнили „Українське село“ в одному із центральних районів міста, де відбувся великий щорічний фестиваль, який організовує УККА протягом 36 років. Фестиваль відкрив Ігор Дячун, президент Відділу УККА, який представив д-ра Марію Коркашч-Грошко, віце-президента місцевого Відділу УККА – ведучу програми.

Дводенний фестиваль включав виступи та привітання посадовців міста, штату та федерального рівня, серед яких були конгресмен Денні Дейвіс, скарбник М. Паппас, колишній комісар округи і кандидат у діловоди окружного суду Річард Бойкін, президент Ради литовців Америки та Об'єднаного національного коміте-

ту Балтійських громад Америки Сауліус Купріс, голова Фонду „Дорога до миру“ Генрік Марциняк, представники міської ради та інших урядових відомств.

Десятки торговців демонстрували та продавали традиційні вироби, а продавці продуктів харчування та напоїв ледве встигали за попитом. Надзвичайною атракцією був конкурс вишиванок під гаслом „А сорочка вишита серцю мила“, який долучив до себе велику кількість конкурсантів в розкішних строях і вишивках.

У першій половині щоденних програм була показана творчість талановитих дітей, хорових і танцювальних колективів, а у наступній частині програми – виступи зірок естради та рок-груп.

Особливим пунктом програми наприкінці обох днів святкування стала поява на сцені рок-груп „Flit“ і „Mad Heads“ та співачок О. Цвинтарної й Ірини Лончини. Виступ І. Лончини в оточенні танцювальних колективів „Горлиця“ і „Вишиванка“ викликав овації відвідувачів.

У соціальних мережах відеопоказ святкування в центрі міста відвідали 600 тис. осіб.

Марта Фаріон – віце-президент відділу УККА.

В Огайо відзначили День Незалежності

Українські прапори несуть члени Української Культурної Асоціації Огайо. (Фото: Олександр Федорчук)

Асоціація „Клівленд Майдан“ – Андрій Воєцький і Володимир Кушнір несуть плакат з солдатом.

Олександр Федорчук

ПАРМА, Огайо. – За наказом управління рух по головній вулиці Парми 24 серпня серед дня було припинено. Українська громада Великого Клівленду в цей день відзначала 28-му річницю Незалежності України. На честь свята комітет „Українського села“ разом з Українськими Злученими Організаціями (УЗО) організував парад, в якій взяли участь українські церкви, підприємства, українські й американські школи та представники інших національностей, які своєю активністю продемонстрували солідарність з Україною.

Активну участь в параді щороку бере також Українська Культурна Асоціація Огайо з Колумбусу.

Обабіч дороги майоріли українські прапори, хідники були заповнені людьми, що весело зустрічали колони учасників паради. Діти збирали цукерки, які для них розкидали учасники паради.

Особливої урочистості святкуванню надала присутність Посла України в США Валерія Чалого, що йшов у першій колоні з дружиною Людмилою Мазукою, дочкою Ольгою, сином Ярославом, посадником Парми Тімоті ДеГітером та головою УЗО Мартою Ліщинецькою.

Колони підійшли до Катедрального собору Української Католицької Церкви, де була встановлена трибуна, з якої голова управи „Українського села“ Роман Федьків та Надія Тарнавська коментували хід паради.

М. Ліщинецька привітала усіх з Днем Незалежності, Єпископ Богдан Данило закликав до спільної молитви. Коли Юлія Гуленко та Заслужений артист України Ігор Богдан співали національні гимни, були підняті державні прапори.

Посол В. Чалий звернувся до громади з подякою за вагомий вклад діаспори в протистоянні агресорів в Україні, за надання допомоги у лікуванні поранених та збереження українського патріотичного духу. Він вручив М. Ліщинецькій Спеціальну відзнаку Посольства.

Парада закінчилася спільною молитвою, до якої закликав настоятель Собору св. Володимира Української Православної Церкви протоєрей Іван Наконечний.

На трибуні – Настоятель Катедри св. Володимира УПЦ протоєрей Іван Наконечний.

Парафія Покрови Пресвятої Богородиці УКЦ, парох Михайло Дроздовський.

На трибуні – Марта Ліщинецька, Валерій Чалий, Роман Федьків.

Трибуна Українського Народного Союзу

УНСоюз святкує 125 років: Фотофакт з історії, 1940

На цій фотографії з 1940 року – члени Відділу 204 Українського Народного Союзу в Нью-Йорку, який був заснований 1 серпня 1925 року. Його основоположниками були Микола Воробець, Петро Задорецький і Микола Близнак. У першому уряді відділу президентом був М. Воробець, секретарем М. Близнак і касиром Михайло Вівчар. Пропам'ятна Книга видана з нагоди 40-літнього ювілею УНСоюзу (1936 рік) подає, що заслуженими членами Відділу 204 були М. Близнак, М. Воробець, Василь Дроботій, Петро Сокальчук, Іван Чорній. Відділ тісно співпрацював з іншими відділами УНСоюзу та з Центральним Комітетом Українських Організацій міста Нью-Йорк.

На веб-сторінці УНСоюзу читачі можуть переглянути фотоархів з історії організації. Фотоархів доповнюється і удосконалюється. Загляньте тут: unainc.org/una/the-una-is-125-years-old/.

LONG TERM ANNUITIES

4.00%*
9 YEAR

3.75%*
7 YEAR

3.25%*
5 YEAR

*FIRST YEAR RATE
ALL ANNUITY RATES
SUBJECT TO CHANGE
NOT AVAILABLE
IN ALL STATES

CALL US TODAY!
888-538-2833

INSURING OUR COMMUNITY

125 YEARS

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, INC.
2200 ROUTE 10, PARSIPPANY, NJ 07054 • WWW.UNAINC.ORG

UNA CELEBRATES
125
YEARS

SHUMKA
UKRAINIAN SHUMKA DANCERS

VASYL POPADIUK

WOMEN'S BANDURA ENSEMBLE OF NORTH AMERICA

SATURDAY, NOVEMBER 2, 2019

DOORS OPEN AT 5:00 PM ♦ SHOW STARTS AT 5:30 PM

DOLAN PERFORMANCE HALL
THE COLLEGE OF ST. ELIZABETH
2 CONVENT ROAD, MORRISTOWN, NJ 07960

TICKETS AVAILABLE STARTING AUGUST 1, 2019
TO PURCHASE TICKETS VISIT WWW.PURPLEPASS.COM/UNA125

НАУКА

Д-р Альберт Кіпа – будівничий української науки

Тамара Скрипка

Д-р Альберт Кіпа народився 10 вересня 1939 року у Києві. Його батько Вадим Кіпа – видатний учень професорів Павла Луценка, Григорія Беклемішева і Абрама Луфера. Мама Алла Кіпа (з дому Дівішек) походила з родини письменника Івана Нечуя-Левицького, була учителькою музики. Після закінчення аспірантури В. Кіпа працював педагогом у званні професора Київської державної консерваторії по класу фортепіано.

У рік закінчення консерваторії здобув перемогу на Першому Все-союзному конкурсі піаністів 1937 року. Блискучі концерти в Україні і поза Україною (Москва, Урал),

Д-р Альберт Кіпа з Оксаною Радши під час нагородження орденами „За заслуги“ у Генеральному консульстві України в Нью-Йорку. 2010 рік.

виступи як соліста в симфонічних концертах (Київ, Москва) зробили В. Кіпу визнаним у музичних колах і серед поціновувачів класичної музики. Останній концерт його класу, що відбувся з величезним успіхом напередодні війни, відзначився виступом його учениці Аріяди Лисенко, внучки композитора Миколи Лисенка.

Перед захопленням Києва німцями консерваторію та її професорсько-викладацький склад евакуювали до Свердловська (Урал), де вона продовжувала функціонувати під одним дахом з місцевою консерваторією. Однак не всі викладачі виїхали з Києва. Одразу з приходом окупантів у Миській управі було зформовано ряд відділів, у тому числі й Відділ мистецтв. Викладачі, що лишилися у Києві, об'єдналися і продовжили заняття в консерваторії. Утримували консерваторію і виживали з родинами виключно за рахунок концертів.

У щоденнику художниці Ірини Хорошунової є згадка від 31 липня 1942 року про В. Кіпу: „Консерваторія навіть переборщила з організацією концертів. Протягом минулого і цього тижня – шість концертів. Публіка не встигає відвідувати. В неділю грав Корольков. На концерті публіка була представлена в основному німцями. (...) А вчора добре співала Тессейр і дуже добре грав Кіпа“.

Восени 1943 року В. Кіпа з дружиною, маленьким сином Альбертом і матір'ю опинилися у Берліні. В. Кіпа отримав посаду професора

Д-р Альберт Кіпа з дружиною Оксаною і синами Марком і Дмитром.

музики у Берлінській консерваторії. Згодом родина переселилася у табір для переміщених осіб у Ганновері. Тут у подружжя народилася дочка Ірена.

У 1951 році Кіпи емігрували до США. Юність майбутнього вченого пройшла у Нью-Йорку. Він здобув диплом бакалавра у Сіті коледжі, де й розпочав свою педагогічну кар'єру, працюючи викладачем. У кожному щорічному концерті студентів і учнів школи, що відбувалися в Літературно-Мистецькому Клубі в Нью-Йорку, А. Кіпа демонстрував бузсумнівні здобутки піаніста. Він також виступав як піаніст-соліст на традиційних музичних вечорах Вищої школи Кардинала Гейса у Нью-Йорку.

Однак талановитий учень

Музичної школи Вадима Кіпи став не музикантом, а відомим науковцем-германістом і будівничим української науки за межами України. Ступінь магістра з німецької філології здобув у Пенсильванському університеті, у 1964-1965 роках був лектором-гостем на кафедрі американських студій Університету Альберта-Людвіга в Німеччині й одночасно студював германістику.

У 1966 році А. Кіпа одружився з Оксаною Смункою. Подружжя виховало двох синів – Марка і Дмитра. У 1972 році А. Кіпа захистив докторську дисертацію з німецької літератури у Пенсильванському університеті.

(Закінчення на стор. 16)

Конференцію НТШ присвятили Україні

Олена Гончарова

ЕДМОНТОН, Альберта. – 24 серпня до 28-річчя відновлення незалежності України осередок Західної Канади Наукового Товариства ім. Шевченка в Канаді (НТШ) в Едмонтоні разом з Альбертським товариством сприяння розвитку українських студій (АТСПУС) зібрали колег та друзів на конференції „Мова, культура і соціум в Україні та діаспорі“.

14 доповідачів та близько 40 гостей взяли участь у конференції, що відбулась в Інституті св. Івана. Конференція стала можливою завдяки підтримці НТШ, АТСПУС, відділу сучасних мов та культурології та Канадського інституту українських студій при факультеті гуманітарних наук Альбертського університету.

Конференція розпочалася привітанням д-ра Дарії Даревич, голови НТШ в Канаді. Вона окреслила історію НТШ як провідної суспільно-наукової установи, наголошуючи на історії саме Західноканадського осередку в Едмонтоні. Особливу увагу д-р Д. Даревич приділила ролі товариства у розвитку українських студій (прочитала вступне слово д-р Алла Недашківська).

Від імени організаційного комітету, Олександр Панкеєв, президент АТСПУС, та А. Недашківська, голова Західноканадського осередку НТШ Канади, привітали гостей та учасників, побажали успішної конференції та запросили всіх до плідної дискусії.

Доповідачі Іван Шматко, Ростислав Сорока, Олексій Полегкий, Роман Лексіков, Богдан Гарасимів, Лада Цимбала, Ірина Скубій, О. Панкеєв, Тетяна Іванченко, А. Недашківська, Андрій Горняткевич, Олена Гончарова, Валерій Полковський, Ярослав Балан окреслили низку актуальних питань, які цікавлять українське суспільство та українців за кордоном.

Усі доповіді були виголошені українською

Учасники конференції у Едмонтоні. (Фото: Ірина Скубій)

мовою у п'яти секціях: „Влада та популізм в сучасній Україні“, „Правозастосування в сучасній Україні“, „Культурний та соціальний простори сучасної України“, „Мовні питання“ та „Суспільство та персоналії української діаспори в Канаді“.

Р. Сорока зосередив увагу на популістських радикальних партіях України. О. Полегкий представив найновіші дані про перемоги популізму в Україні. Про питання правозастосування та реформи поліції в Україні говорили І. Шматко, Б. Гарасимів та Р. Лексіков.

На рефлексіях сучасної української художньої культури зосередилася Л. Цимбала. І. Скубій проаналізувала універсальний магазин як „радянський“ символ у сучасному міському просторі України. О. Панкеєв у своїй доповіді звернув увагу присутніх на використання етнографічних та історичних назв у реформі деко-

мунізації на приклад міста Запоріжжя.

На мовних питаннях зосередилася Т. Іванченко, яка представила візуальні тексти ворожнечі, котрі побутують у соціальних мережах. Про мовні ідеології в сьогоднішній Україні доповіла А. Недашківська. З доповіді А. Горняткевича слухачі довідалися про найновіший український правопис.

Остання секція конференції була присвячена вивченню української діаспори. О. Гончарова говорила про голосування українців в Канаді на прикладі Альберти. Про громадських діячів Канади доповіли В. Полковський – про Джоржа Ригу, та Я. Балан – про Рію Клайман.

Учасники конференції мали змогу обговорювати з доповідачами хід реформ в Україні, теперішню політичну ситуацію, мовні питання та сучасні зміни і процеси, сучасну українську художню культуру та трансформації в суспільстві.

Люди добрі, пишіть спомини!

Петро Часто

Заклик – та ще й зі знаком оклику і відразу з заголовку – таке трапляється не в кожному числі газети. Річ у тім, що автор спонуканий надзвичайно сильним враженням від щойно прочитаних спогадів українського архітектора Олександра Пежанського, упорядкованих його дочкою Дарією Ярошевич і видрукуваних у 2018 році київським видавництвом „Майстер книг“.

Спогади – особливий жанр, в такій мірі особливий, що в безмежному книжковому морі він творить мовби острів, посеред якого ростуть екзотичні дерева, і кожне – абсолютно неповторне. Бо кожна, без найменшого винятку, людська біографія – глибоко індивідуальна. І хіба це не є доказом невичерпної творчої сили Того, з Чіїх рук наші „я“ ідуть у земний світ, аби тут, серед безлічі „я“, здійснити власну програму і допомогти іншим у цьому?

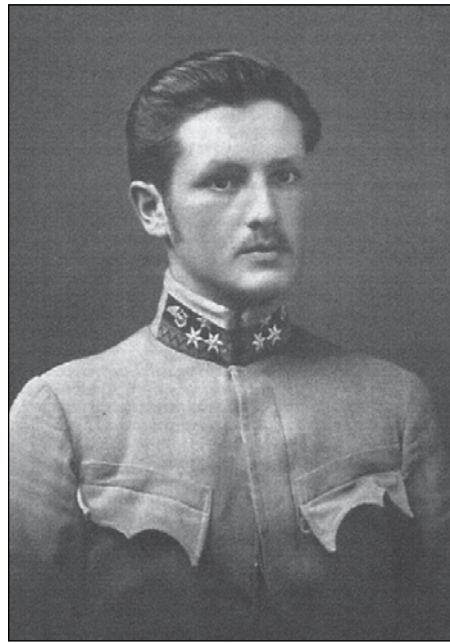
Для української книжкової культури, взагалі для нашого національного самоусвідомлення спогади ще довго залишатимуться цінними як істотний додаток до наукової історіографії, оскільки вона в часи поневолення України чужими державами не мала доступу до документу і змушена була обминати найважливіші для національного „я“ теми і проблеми. Але з живої людської пам'яті нічого не пропа-

дає, тому так важливо, щоб пережите осібною серцем і розумом збереглося і передалося від покоління до покоління. Не один вже раз ставалося, що згадані людиною життєві подробиці помагали реконструювати події, що мають загальнонаціональне значення.

Для перенесення споминів на папір не існує жодних канонів. Тому не треба боятися братися за це діло, не треба боятися „суб'єктивності“: спогади якраз і мають бути наскрізь суб'єктивними, тобто природним чином нести на собі відбиток особистості автора, його своєрідне світовідчуження і світорозуміння.

Спомини ще й тому завжди неподібні між собою, що усі автори по-різному переживають зв'язок свого особистісного „я“ з доволі лишнім „ми“. Тому, наприклад, озирання на своє минуле життя в Августина Блаженного вилялося у чистосердечну християнську сповідь, а от спогади Володимира Винниченка – це переважно пережите і передумане в громадсько-політичному „ми“.

Націкавіше читати, коли „я“ і „ми“ взаємодіють, взаємоприникають, залишаючи від цього співдіяння сліди і в людській душі, і в ширшому середовищі – родині, громаді, народі. Особливо, коли в основі згадування – складний історичний період, як от у книжці, котру укра-

Олександр Пежанський

їнська мемуаристика завдячує шляхетним зусиллям дочки О. Пежанського. Подані у ній біографічні деталі з драматичних часів українсько-польсько-австрійсько-мадярського співіснування від початку ХХ ст. увиразнюють всі подібності і всі неподібності між цими народами.

О. Пежанський народився в 1892 році у Львові, в сім'ї архітектора-українця Григорія Пежанського і Олени-Ернестини Голендер, з польського роду. Отже, до якого народу могли у цьому випадку зачислювати себе діти – Володимир, Олександр і Михайло? Прийшли вони на світ у подвійно, потрібно чужій державі, де панівними націями чулися австрійці, мадяри і поляки, українцям же в цьому тісному трикутнику місця не залишалося.

Читаємо про це: „Коли мені виповнилося шість років, мене записали до розташованої близько польської школи при вчительській семінарії, що була на вулиці Каліча. Пригадую собі в першій класі учителя Дзіковського, який був дуже строгий і страшенно бив хлопців. З причини моєї подальшої серцевої недуги я в половині року перестав ходити до школи і осягав науку вдома, куди приходив до мене учитель пан Коссак – будучий старшина Січових Стрільців. 1899 року батько заангажував його, щоб

Обкладинка книжки

він мене навчав української мови, бо з мамою говорили ми, обидва хлопці, польською і цією ж мовою – між собою. З батьком розмовляли ми все українською“.

Олександрів тато, Г. Пежанський, здобув освіту у львівській і віденській Політехніці, відтак заслужив у своїй професії на високий авторитет. За його проектами у Львові споруджено елегантні, європейського взірця, будинки Жіночої гімназії, інститутів фізики і хемії, університетської бібліотеки та інших.

Але така ось „українська деталь“ в його долі: „Вже на 35-му році життя ствердили лікарі у батька склерозу. Він розказував нам не раз, що його батько був багатим господарем, але жалкував дати єдиному синові гроші на утримання під час студій в Політехніці, і батько змушений був під час студій заробляти на себе. Інтенсивна тяжка праця без відпочинку сприяла хворобі...“.

Спомини відкривають перед нами неповторну і водночас типову історію української родини в тодішній Галичині, коли найпростішим способом досягнути успіху в житті було відмовитися від свого коріння, від рідної мови – і є великим дивом, досі не розгаданим ні

(Закінчення на стор. 18)

Ірина і Олександр Пежанські з донечкою Даркою. 1946 рік.

НОВІ ВИДАННЯ

Цінне доповнення „Літопису УПА“

Микола Галів

Михайло Бохно. „Ще дещо про українське підпілля на Закерзонні. 1944-1947“. Видавництво „Літопис УПА“. 2018. 359 стор.

На полицях бібліотек появилася цікава і багатоджерельна праця, учасника тих буремних історичних подій українського резистанського руху на Закерзонні під час і після Другої світової війни Михайла Бохна „Ще дещо про українське підпілля на Закерзонні. 1944-1947“.

Автор у назві вжив слова „Ще дещо...“, бо це, можна сказати, є своєрідним продовженням і завершенням його першої книги

цієї ж тематики під назвою „Бастіон і Батурин. УПА та підпілля адміністрація ОУН в Ярославщині, Любачівщині та Томашівщині в 1944-1947 роках“.

Це багатий інформаційний матеріал енциклопедичного формату, довгі роки дбайливої праці автора, який заслуговує на признання. Автор подає імена і псевда всіх жінок і чоловіків, що прийшли рейдом на Захід, дати і місцевості їх народження, функції у підпіллі.

М. Бохно – професійний бібліотекар, який працював у Конгресовій бібліотеці у Вашингтоні і мав добре знання, як підготувати для друку працю. 1947 рік виявився дуже критичним для повстан-

ського руху. Примусова депортація українського населення Закерзоння на північний захід Польщі підкосила головну базу українського руху. Провід вирішив, що частина підпільників перейде в Україну, а інша пробиватиметься на Захід, до Баварії і Австрії.

М. Бохно потрапив до в'язниці, але вийшов на волю і наважився у 1949 році рейдом з двома друзями пробиватись на Захід не без труднощів. Щасливо добились до Регенсбургу в Баварії. На терені США завершив студії бібліотекарства.

У праці є низка цікавих епізо-

(Закінчення на стор. 19)

SELF RELIANCE NEW YORK
Federal Credit Union

САМОПОМІЧ - НЬЮ ЙОРК
Федеральна Кредитова Кооператива

IRA
Share Account

*Відкрийте пенсійний рахунок,
щоб забезпечити своє майбутнє.*

3.10% АРУ*

ГОЛОВНЕ БЮРО: 108 SECOND AVENUE NEW YORK, NY 10003 TEL: 212-473-7310 FAX: 212-473-3251

КЕРГОНКСОН:

6329 Route 209
Kerhonkson, NY 12446
Tel: 845-626-2938
Fax: 845 626-8636

ЮНІОНДЕЙЛ:

226 Uniondale Ave
Uniondale, NY 11553
Tel: 516 565-2393
Fax: 516 565-2097

АСТОРИЯ:

32-01 31st Street
Astoria, NY 11106
Tel: 718 626-0506
Fax: 718 626-0458

ЛІНДИНГБОРСТ:

225 N. 4th Street
Lindenhurst, NY 11757
Tel: 631 867-5990
Fax: 631 867-5989

ЕЛЕКТРОННА ПОШТА:
Info@selfreliancenyc.org

ІНТЕРНЕТ:
www.selfreliancenyc.org

**Поза Нью Йорком дзвонить
безкоштовно: 1-888-SELFREL**

**АРУ Відсотки у річному відношенні з нарахованою дивідендою. Дивіденда 3.05% нарахована денно, може бути змінена.*

Вшанували пам'ять Патріярха Йосифа Сліпого

ЗАЗДРИСТЬ, Тернопільська область. – 7 вересня 1984 року в Римі відійшов до вічності Патріярх Української Греко-Католицької Церкви Кардинал Йосиф Сліпий. З цієї нагоди в його родинному обійсті з ініціативи Релігійного Товариства Українців Католиків „Свята Софія“ США та за всебічної підтримки його Представництва в Україні відбулося урочисте вшанування пам'яті „Шлях у безсмертя“. Були гості з різних областей України, а також з Бельгії, Італії та США.

Панахиду відслужив президент Товариства „Свята Софія“ в Римі о. Марко Ярослав Семенен у співслужінні ректора Тернопільської вищої духовної семінарії ім. Патріярха Й. Сліпого о. Івана Римара. Почесну варту біля погруддя Патріярха несли курсанти Військово-морського ліцею з Одеси на чолі з заступником начальника ліцею з навчальної роботи капітаном 2-го рангу Сергієм Плехуном.

Урочисту програму, що її вела голова Представництва Данута Іванкович, відкрили привітти від о. М. Семенена, голови Товариства „Свята Софія“ у Бельгії Петра Фірмана, начальника Управління охорони культурної спадщини, релігій та національностей Тернопільської обласної державної адміністрації Ігоря Кульчицького та С. Плехуна.

Відбувся показ документального фільму „Блаженніший“, що його презентувала режисер Олена Мошинська та продюсер Павло Казанцев. Стрічка є продовженням першого фільму „Справа „Рифи“, який вийшов у 2017 році до 125-ліття з дня народження Й. Сліпого. Друга частина охоплює період його життя і служіння від звільнення з сибірської неволі у 1963 році до його смерті у 1984 році.

Мистецькою окрасою події стала прем'єра арії „Спомин“ на слова Ірини Іванкович та музику композитора Василя Пилипчака у виконанні артистів Тернопільської обласної державної філармонії: академічного камерного

Учасники вшанування пам'яті Патріярха Йосифа Сліпого. (Фото: Товариство „Свята Софія“ США)

хору „Бревіс“ (головний диригент Заслужений артист України Святослав Дунець), соліста – лавреата всеукраїнських та міжнародних конкурсів Володимира Шагая та камерної оркестри під орудою головного диригента Кирила Семенченка.

Звертаючись до шанувальників Патріярха Йосифа, що прибули до Заздрости, І. Іванкович висловила переконання, що сьогодні Йосиф Сліпий з радістю та вдячністю споглядає на свій

родинний дім, який любив безмежно до останнього подиху.

Духовний патронат над подією мав Митрополит-Архієпископ Тернопільсько-Зборівський Василь Семенюк. Програму підтримали обласна державна адміністрація, обласна рада, Тернопільська вища духовна семінарія ім. Патріярха Йосифа Сліпого.

Товариство „Свята Софія“ США

Classic Money Market

SAVE FOR TOMORROW, DEPOSIT TODAY

UKRFCU
Ukrainian Selfreliance Federal Credit Union

RATE GUARANTEED UNTIL THE END OF THE YEAR

1.21% APY*

\$1,000 Minimum Deposit to earn APY*

For more information visit: www.ukrfcu.com/money-market

*APY = Annual Percentage Yield. Advertised APY is available for Classic Money Market with a minimum balance of \$1,000 and a maximum of \$250,000. Balance over \$250,000 earns 0.50% APY. All rates are subject to change without notice. Advertised rate as of 09/01/19. If accounts fall below the required minimum balance, account will earn 0.00% APY. Must be a member or sign-up for membership in the Ukrainian Selfreliance Federal Credit Union - Philadelphia (UKRFCU) to qualify. New membership is subject to UKRFCU terms and disclosures (see membership eligibility at www.ukrfcu.com or inquire at any UKRFCU location). Federally insured by NCUA.

Administrative Center & Branch
221 W. Street Road
Feasterville, PA 19053

Somerton Branch
14425 Bustleton Ave
Philadelphia, PA 19116

Cottman Branch
1729 Cottman Ave
Philadelphia, PA 19111

Ukrainian Educational & Cultural Center Branch
700 N. Cedar Road
Jenkintown, PA 19046

Fairmount Branch
2307 Brown Street
Philadelphia, PA 19130

Trenton, NJ Branch
477 Jeremiah Ave
Trenton, NJ 08610

Вісті Фундації ім. Івана Багряного Вересень 2019 року, ч. 226

Дмитро Нитченко – людина ідеї

Олексій Коновал

Дмитро Нитченко народився 1905 року в Зінькові на Полтавщині. Ті, що ходили до гімназії в Новім Ульмі в Німеччині пам'ятають його як учителя української мови та літератури. Рівночасно він працював в газеті „Українські Вісті“. В 1949 році він, дружина й дві дочки виїхали до Австралії. Його статті роками збагачували сторінки журналів та газет „Нові Дні“, „Молода Україна“, „Український Прометей“, „Українські Вісті“ та інших. Він віддано, жертвенно й енергійно працював на культурній українській ниві як педагог, організатор, розповсюджувач книг, письменник, поет та редактор багатьох альманахів і щирий український патріот-сборник.

Видав низку книг – „В лісах під Вязьмою“, „Від Зінькова до Мельбурну“, „Під сонцем Австралії“, збірку оповідань „На гадючому острові“, „Стежками пригод“, „З новогвінейських вражень“, „Вовчєня“, „Слідами Миклухи-Маклая“, три видання популярно написаної книги „Живий Шевченко“. Для шкіл українознавства він видав „Український правописний словник“ та „Елементи теорії літератури і стилістики“. Він був автором книг „У дзеркалі життя й літератури“ та „Люди великого серця“, в яких розповів про творчість Григорія Сковороди, Степана Руданського, Лесі Українки, Степана Васильченка, Гната Хоткевича, Володимира Гжицького, Бориса Антоненка-Давидовича, Івана Багряного, Юрія Вухналя, Олексія Кобця та багато інших.

Д. Нитченко – багатогранний письменник. Свої твори він підписував власним прізвищем та псевдами Дмитро Чуб та Остап Зірчастий. Його стараннями було перевидано багато різних вартісних книжок Б. Антоненка-Давидовича, „Скельку“ І. Багряного та інших. В 2001 році він відвідав багато міст України й зустрівся з відомими письменниками та поетами.

В 2003 році Михайло Слабошпицький упорядкував книгу на 200 сторінок під назвою „Дмитро Нитченко – людина ідей“, яка вийшла друком в Києві у видавництві „Ярославів Вал“. Вона містить статтю спогади про батька дочки Лесі Ткач, яка видала багато книг під псевдом Леся Богуславець, внука Юрія Ткача та близько 20 статей письменників України про Д. Нитченка.

Він вів широке листування з багатьма письменниками України та діаспори й було видано в Україні п'ять книг „Листи письменників“. Більшість з них була видані Ніжинським державним педагогічним університетом ім. Миколи Гоголя та міським Товариством української мови ім. Тараса Шевченка „Просвіта“.

Помер Д. Нитченко 16 вересня 1999 року в Австралії, де й похований. Він заповів гроші газеті „Літературна Україна“ в Києві та „Українським Вістям“, які ще тоді виходили в Дітроїті, Фундації ім. І. Багряного та на інші цілі. Суми переслала його дочка Л. Ткач. Хай земля Австралії буде йому легкою!

Відійшли у вічність члени Фундації

27 травня на 98-му році життя помер **Олексій Воскобійник**, який народився 1922 року в Миргороді на Полтавщині, вчився у Харківському електротехнічному технікумі. Під час Другої світової війни залишив Україну й жив у Німеччині, виїхав до Канади, а пізніше переїхав до США. В 1964 році він створив свою будівельну компанію, яка збудувала багато високих будинків в Стейт Каледж, Пенсильвенія. Заробляючи гроші на будові він з Галиною, своєю дружиною, жертвували великі суми на різні проекти в місті та різним українським установам та організаціям в Канаді, США та Україні. Він був засновником заводу елітного насіння кукурудзи „Маїс“ у Черкасах. Тисячі доларів дало подружжя Фундації ім. Івана Багряного.

25 травня на 90-му році життя помер **Федір Гайовий** – секретар управи Фундації. Народився він 1930 року на Київщині. Його дід та дядько були в армії Симона Петлюри. Родина Гайових виїхала з України під час війни. Жили в Австрії, Італії, Англії, Аргентині, а 1957 року переїхали до США. У Мінесоті був активним членом українських організацій й рівночасно був представником газети „Українські Вісті“. Родина виділяла великі суми грошей на українські видання та на Фундацію, фонд Володимира

Винниченка, оборону Івана Дем'янюка, УВАН, НТШ, бібліотеку Симона Петлюри в Парижі, ЗУАДК, Гарварські студії, Українську Гельсінкську Спілку та інші культурні й громадські цілі.

На 84-му році життя 21 квітня помер д-р **Юрій Криволап**, найбільш відомий й активний в Об'єднанні Демократичної Української Молоді (ОДУМ), виконував в різні роки різні обов'язки, а в роках 1967-1976 роках був головою Центрального Комітету ОДУМ. Його батьки залишили Україну й після війни опинилися в Німеччині, а звідти вирушили до Америки. В 1960 році Ю. Криволап скінчив Дрексельський університет, де отримав диплом бакалавра біологічних наук. Два роки пізніше він мав уже диплом магістра мікробіології з Пенсильванського університету. А в 1964 році отримав у тім же університеті звання доктора після захисту дисертації з мікробіології. Від 1964 до 1970 року був асистентом професора, а пізніше доцентом-професором в Мерілендському університеті. Він був активним членом ОДУМ, УВАН, УРДП, головою ділового комітету побудови пам'ятника Митрополитові Василеві Липківському у Савт Бавнд Бруку, був в керівництві Української Православної Церкви в США. Поховали його й О. Воскобійника на українському кладовищі св. Андрія. Вічна їм пам'ять!

Елеонора Рузвельт в українському таборі

Сергій Козак

У тритомнику „Історія української діаспори на сторінках часопису „Українські Вісті“, який побачив світ завдяки Фундації ім. Івана Багряного, вміщено відомості про понад 37 тис. матеріялів на різні теми українського буття в світі. Складовою частиною цього унікального видання зокрема є матеріяли про перебування українців у таборах для переміщених осіб (ДіПі) в Німеччині та Австрії після Другої світової війни. Цій темі присвячено щонайменше 2,000 дописів.

Один з них, автором якого є В. Голуб, присвячений зустрічі українців з Елеонорою Рузвельт, яка відіграла важливу роль у тому, що США прийняли тисячі й тисячі тих, хто, перебуваючи у таборах ДіПі, не захотів повертатися до злочинного сталінського СРСР.

У матеріялі „Елеонора Рузвельт в українському таборі“ („Українські Вісті“, 30 жовтня 1948 року) йдеться про відвідини високою гостею українців табору Іренадірказерне в Цуфенгавзені. Ця подія відбулася 24 жовтня 1948 року. За словами автора матеріялу, того дня в усьому відчувалась урочистість і деяке хвилювання. Чисто, по-святковому вдягнені таборяни вишикувалися вздовж дороги, що перетинала табір. О 10-ій годині до брами табору почали прибувати численні авта й мотоцикли, журналісти, німецька поліція, представники Злушеного Українського Американського Допомогого Комітету.

„У високій сивій пані в чорному пальті пізнаємо свого великого оборонця пані Рузвельт, яка

прибула у супроводі генерала американського війська, військового губернатора на Вюртемберг-Баден та інших осіб“, – йдеться у матеріялі.

Хлібом-сіллю високу гостю привітав голова українського табору мгр. Кудрик. Урочисту подію фіксували численні фотокореспонденти мюнхенських та штутгартських німецьких часописів, а також представники української еміграційної преси.

Після подяки та потиску рук, йдеться у матеріялі, Е. Рузвельт у супроводі інших гостей „запрошують до таборової світлиці, де експоновано все найкраще, що створили працюючі руки таборян. Безліч вишиваних суконок, серветок, обрусів, різьбарських виробів, взуття приваблювали увагу численних гостей на чолі з п. Рузвельт. Вони роздивлялися, розпитували про працю таборян, про таборові майстерні, кількість працюючих – усіх вражала тонка робота“. Е. Рузвельт відповіла на запитання, які стосувалися долі ДіПі й сама цікавилася причинами того, чому саме українські емігранти не бажали повертатися до СРСР“.

Це оповідь лише про одну з численних подій, відомості про які містить унікальний тритомник „Історія української еміграції“, презентації якого вже відбулися в Києві, Миргороді (Полтавщині), Ходорові (Львівщина) та інших містах України. Ці презентації – вкрай важливі, вони завжди велелюдні й засвідчують незглибне зацікавлення українців до такої, ще й досі малодослідженої теми, якою є тема різних сторінок буття української еміграції після Другої світової війни.

Фундація щиро дякує за підтримку!

Від часу появи попередньої сторінки Фундації ім. Івана Багряного прислали пожертви на різні цілі такі особи: 5,000 дол. – Віра й Богдан Боднаруки для Товариства Української Мови, яке допомагає „Просвіті“ України, 2,000 дол. – **о. Олексій Лимонченко** в пам'ять третьої річниці упокоєння панімамки Ніни для потерпілих родин на Донбасі, 1,100 дол. – **Маруся Гайова** в пам'ять свого чоловіка Федора, який помер 25 травня (з них 500 дол. для поранених вояків України, 500 дол. для сиріт та 100 дол. в пам'ять Юрія Татарка, який помер 19

липня для сиріт воїнів України), 600 дол. – **Тетяна Ясінська** (з них по 250 дол. для родин вояків та для сиріт та 100 дол. на пресовий фонд), 350 дол. – **Раїса Хейлик** для допомоги особам в Україні, 300 дол. – **Богданна Чудіо** на видання книги-альбому Алли Горської, 250 дол. – **Роман Воронка** на відзначення 101-ліття Люби Сай-Чолган для допомоги воякам, що тримають оборону на Донбасі, 150 дол. – **Валентина Глух** (з них 100 дол. на потреби Фундації та 50 дол. на видання книги-альбому А. Горської), по 100 дол. – **Роман Ференцевич** в

пам'ять Осипа Зінкевича на видання книги-альбому А. Горської та **Лідія Тарасчук** в пам'ять Лариси Сухоніс для Фіделя Сухоноса, 75 дол. – **Василь і Дарія Бистрянки** для Фундації, по 50 дол. – **Богдан Чуловський** для сиріт та **Христина Принада** на видання книги-альбому А. Горської.

Управа Фундації щиро дякує всім жертводавцям й прохає далі підтримувати Фундацію своїми пожертвами, щоб вона могла допомагати видавництвам, щогам та журналам України, пораненим воякам та їх родинам та сиротам.

Наукове Товариство ім. Шевченка

в Америці

запрошує на презентацію видання

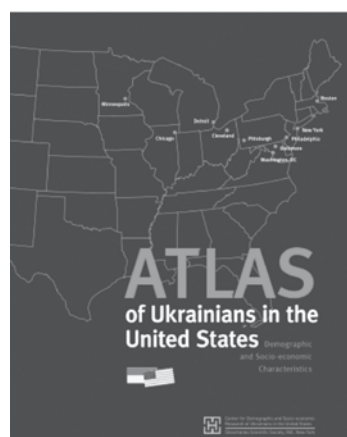
Атлас українців у США:

Демографічні та соціо-економічні характеристики

(НТШ-А, 2019)

Презентує

д-р Олег Воловина

Атлас подає історію імміграції з України до США на 300 мапах, показує вичерпну картину сучасного демографічного та соціально-економічного стану українців у США та кількісно визначає місце в структурі американського суспільства. Особливу увагу приділено останній імміграції з України, так званій четвертій хвилі. Окрім демографічних характеристик, таких як вік, стать та внутрішня міграція, в Атласі подано інформацію про освіту, громадянство, знання англійської мови, рівень доходів, характеристики житла тощо.

У суботу, 28 вересня 2019 року, о 5-й годині по пол.

в будинку НТШ
63 Fourth Ave (між 9-ою і 10-ою вулицями)
New York, NY 10003

ОСІННІ

КУРСИ і ЗАНЯТТЯ

2019 р. в УКРАЇНСЬКОМУ МУЗЕЇ

На заняття потрібно реєструватися заздалегідь телефонічно: 212-228-0110

ПОЧАТКОВИЙ КУРС ТКАЦТВА: КРАЙКИ

У цьому чотириденному курсі учасники будуть вивчати ткацькі техніки на бердечку й основні ткацькі техніки. Темі курсу включають вивчення частин верстата, а також як обчислювати та робити основу, як ткати й як читати ткацькі взори. До кінця курсу кожний студент виробить свій власний тканий текстиль. На курс можуть зголошуватися діти від 12 років і дорослі. Оплата включає всі необхідні матеріали.*

Дати: 21 вересня – 12 жовтня

Години занять: 12:00-3:00 по полудні

Оплата за курс: Дорослі – 45 дол.; студенти віком від 12 років і пенсіонери – 40 дол.; члени Музею дістають знижку 10%.

*Додаткова оплата за матеріали від особи – 20 дол.

Інструктор: Галина Шепко

ВИШИВАННЯ

Відбудеться вісім занять, пристосованих як для початківців, так і для вишивальниць з певним досвідом. Будуть лекції з історії, техніки і естетики української вишивки. На курс можуть зголошуватися дорослі та діти від 10 років. Заняття відбуватимуться по суботах.

Дати: 21 вересня – 9 листопада

Години занять: 1:00 – 3:30 по полудні

Оплата за курс: Дорослі – 60 дол.; студенти віком від 16 років і пенсіонери – 50 дол.; діти від 10 до 16 років – 30 дол.; члени Музею дістають знижку 10%

Інструктор: Любов Волинець

ВИРОБЛЕННЯ ГЕРДАНІВ

Чотири заняття, на яких дорослі і діти від 12 років можуть навчитися робити гердани. Ці силіані традиційні нашійні прикраси з дрібних намистин носили з народним одягом в різних районах України. Заняття відбуватимуться по суботах.

Дати: 5–26 жовтня

Години занять: 10:00 ранку – 12:30 по полудні

Оплата за курс: Дорослі – 40 дол.; студенти віком від 16 років і пенсіонери – 35 дол.; діти від 12 до 16 років – 15 дол.; члени Музею дістають знижку 10%

Інструктор: Ольга Лесько

УКРАЇНСЬКІ РІЗДВЯНІ ТРАДИЦІЇ

Заняття для дорослих і студентів від 16 років. Учасники ознайомляться з українськими різдвяними традиціями та практично навчаться пекти калачі і книші.

Дата: субота, 7- грудня

Години заняття: 10:00 ранку – 1:00 по полудні

Оплата за заняття: Дорослі – 25 дол.; студенти віком від 16 років і пенсіонери – 20 дол.; члени Музею дістають знижку 10%

Інструктор: Любов Волинець

ПРИКРАСИ НА ЯЛИНКУ

Діти і дорослі матимуть нагоду навчитися робити традиційні прикраси на ялинку з намистин, горіхів, кольорових стрічок і паперу. На курс можуть зголошуватися дорослі та діти від 7 років. Приємне заняття для цілої родини!

Дати і години занять:

Субота, 14 грудня, 2:00 – 4:00 по полудні

Неділя, 15 грудня, 11:00 ранку – 1:00 по полудні

Неділя, 15 грудня, 2:00 – 4:00 по полудні

Оплата за заняття: Дорослі – 15 дол.; студенти віком від 12 років і пенсіонери – 10 дол.; діти від 7 до 12 років – 5 дол.; члени Музею дістають знижку 10%

Інструктори: Пластовий курінь «Верховинки»

New York State Council on the Arts with the support of Governor Andrew M. Cuomo and the New York State Legislature.

This program is supported, in part, by public funds from the New York City Department of Cultural Affairs, in partnership with the City Council.

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ

222 East 6th Street

New York, NY 10003

Tel: 212-228-0110

info@ukrainianmuseum.org

www.ukrainianmuseum.org

Вступи до програм включають доступ до музейних галерій!

Години музею від середи до неділі 11:30 ран. – 5 год по пол.

Вкладайте свої гроші під вищі відсотки на

ДЕПОЗИТНІ

СЕРТИФІКАТИ!

SPECIAL SHARE CERTIFICATE

2.50% APY*
FOR 9 MONTHS

Visit our web site at ukrainianfcu.org

UKRAINIAN FEDERAL CREDIT UNION УКРАЇНСЬКА ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТНА СПІЛКА

Rochester, NY
Main Office
824 East Ridge Rd
Rochester, NY 14621
585-544-9518

Amherst, NY
2882 Niagara Falls Blvd
Amherst, NY 14228
716-799-8385

Boston, MA
282 Providence Hwy
Westwood, MA 02090
781-493-6733

Buffalo, NY
562 Genesee St
Buffalo, NY 14204
716-847-6655

Federal Way, WA
1414 S 324th St Ste B108
Federal Way, WA 98003
253-237-5293

Parma, OH
Osнова Branch
5602 State Rd
Parma, OH 44134
440-842-5888

Portland, OR
11050 SE Powell Blvd
Portland, OR 97266
503-774-1444

Sacramento, CA
6029 San Juan Ave
Citrus Heights, CA 95610
916-721-1188

Syracuse, NY
211 Tompkins St
Syracuse, NY 13204
315-471-4074

Vancouver, WA
11208 NE Fourth Plain Blvd
Vancouver, WA 98662
360-597-2096

Webster, NY
900 Holt Rd
Webster, NY
585-545-6276

Disclosure: *APY is Annual Percentage Yield. Rate is as high as 2.50%. Rates are effective as of 6/28/2019. Minimum deposit is \$500. No rate adjustment on prior share certificates. There is a penalty to withdraw the money (principal) you deposited into your Certificate before it reaches the maturity date; you may withdraw the dividend earned at any time w/o penalties. Rates may change at any time. The APY will remain in effect for the term of the certificate. Dividends are compounded and credited quarterly. Fees may reduce earnings. Other rates and terms are available. UFCU reserves the right to terminate these offers at any time without any further notice. Membership subject to eligibility. Federally insured by NCUA.

Люди добрі...

(Закінчення зі стор. 12)

істориками, ні психологами, що то за сила така незборима і невичерпна – відчуття належання до свого народу, нації.

Скільки вже разів у нашій тяжкій для чужого розуміння дійсності називалася ця незбагненна для шовіністичних і космополітичних вух мотивація вибору.

Перші дні листопада 1918 року. Розвалюються імперії, українці стають до зброї, сподіваючись скористатися з історичного шансу. Олександр, офіцер австро-угорської армії, діставався з віденського хаосу до вже українського Львова. У Кракові зустрів поручника Яна Амона.

Далі у спогадах: „Ян Амон, мій товариш з першої реальної школи, з яким сім років сиділи ми в одній класі, опісля – на студіях у Політехніці, під час війни служили довгий час в одній формації... Він був вже переодягнений в нову уніформу, на голові мав польську рогативку, а я був ще в старій австрійській уніформі. Він мене спитав, чому я досі не зголосився до польської формації. Я пояснив йому, що як українець і громадянин тепер іншої держави не можу того зробити і чекаю на можливість переїзду на схід. Він був обурений і заявив мені, що якщо я нехай не зголосюся до польського війська, то буду арештований...“.

Українцями усвідомлювали й почували себе і брати, старший Володимир і молодший Михайло. У книжці є зворушлива фотографія Володимира у вишиваній сорочці, яку сам він і вишивав собі. Михайло був активним у Пласті.

Книжка насправду рідкісна – за щільністю описаних у ній подій, за кількістю згаданих людей, в тому числі відомих якщо не всієї України, то всьому західному українству, за щирою простотою оповіді і за невігданою перев'язкою драматичних чи й трагічних колізій з веселими і смішними. Це майже щоденникові записи про те, що переживалося і як переживалося. Доля мовби хотіла бачити, як хлопчик, юнак, син, брат, студент, вояк, наречений і тато вже своєї доні веде себе у прерізних життєвих ситуаціях, як реагує на поведінку і погляди інших людей, як ставиться до тих, від кого залежить і до залежних від нього, як використовує Богом даровані таланти і нагоди для глибшого входження в культурний світ і для служіння цьому світові.

Згадаймо – то ж були перші покоління національно свідомого українства Галичини, від них наша історія чекала щедрого зажинку, тому серед тодішніх інтелігентів так багато яскравих постатей, що вражають своєю енергією і бажанням якнайбільше встигнути в земному житті.

На професійному конті О. Пежанського як архітектора – десятки проектів українських церков у різних стилях, народних домів, вілл, державних споруд.

Він же, як вихованець Музичного інституту ім. Лисенка, – першорядний скрипаль у складі знаменитого українського хору „Бандурист“, з яким об'їздив з концертами всю Східню Галичину.

Він же – один з перших в Галичині майстрів художньої фотографії. Виданий дочкою Дарією Ярошевич в Нью-Йорку у 1992 році фото-

альбом „Ностальгія“ – свідчення глибокого психологізму вміщених фотографій і великий дарунок українській культурі.

Безцінними для нашої історичної пам'яті є збережений О. Пежанським у фотографіях момент з останніх років життя Івана Франка, фото Митрополита Андрія Шептицького з 1934 року, фотографії хору Олександра Кошиця, хору „Бандурист“, артистів Харківського оперного театру, фотографії з Ді-Пі в Німеччині. І звичайно ж – багато родинних фотографій, зокрема батька і матері, братів, коханої дружини Ірини і єдиної доні Дарії, й за кожною без винятку світлою виразно відчувається добра, ніжна душа фотографа.

Хто з читачів „Свободи“ досліджує біографії і долі своїх рідних, у цих спогадах може знайти багато потрібних дотичних ліній. Серед маси згаданих у книжці, нерідко – з цікавими подробицями – відомих українських імен: Анатолій Вахнянин, Євген Перфецький, Михайло Пачовський, Оля-Федак Коновалець, Дмитро Вітовський, Володимир Сінгалевич, Кость Левичський, Володимир Старосольський, Уляна Старосольська, Маріян Панчишин, Олександр Барвінський, Дмитро Великанович, Зенон Пеленський о.о. Іван Бучко, Гавриїл Костельник, майбутній Патріарх Йосиф Сліпий, Роман Купчинський, Лев Лепкий, Михайло Островерха, Осип Залеський, Роман Голіян, Катерина Зарицька, Іван Кедрин-Рудницький, Нестор Нижанківський, Іван Фещенко-Чопівський, Кость Паньківський та ще багато інших.

Неабиякою перевагою споминів О. Пежанського є природна галицька українська мова, і дуже добре вчинила дочка автора Дарія Ярошевич та редактор книжки Володимир Чумаченко, не втручаючись у первісне слово – так зберігся чар однієї зі старих говірок нашої мови.

Взагалі попередні покоління, яким пощастило не відчутти на душі і розумові кайдани советської ідеології, внутрішньо були набагато вільнішими, не баялися бути собою. Мене особито вразила у спогадах розповідь автора про його тяжку хворобу у 29-річному віці. Власне – цілий „букет“ хвороб – скарлятина, запалення нирок, дифтерія. Лікар, вдмухуючи

йому в горло сірку, знищив голосові зв'язки, хворий зовсім втратив змогу говорити. Лікар втішав його, що, моляв, живуть люди сліпі й глухі, а без голосу зовсім не тяжко буде обходитися. Однієї ночі хворий помітив у розбитому дзеркалі навпроти ліжка якийсь рух. Переляканий, в крайньому психічному напруженні, Олександр на всю силу грудей крикнув: „Духу, хто ти!“. Прибігла щаслива мати, бо вперше за три місяці почула синів голос.

Наступної ночі дух з'явився знову і заговорив: „Я є Володимир Гребеняк. Ти самотній, який відчув мою присутність. Мої батьки цього мого існування ніколи не відчували...“.

Далі автор спогадів розповідає про В. Гребеняка, якого ще зі студентських часів знав як феноменальну особистість – антрополога, етнографа, ативного члена Наукового Товариства ім. Шевченка. Удвох вони ходили Лемківщиною, збираючи цінні документи з церковного малярства і скульптури. Згодом В. Гребеняк загинув у боях з російськими окупантами в Карпатах.

У зв'язку з цим спокійним свідченням про „з'яву духу“, тобто про безсмертя людської душі і її дальше існування в іншому світі, пригадується історія хвороби І. Франка і нічні з'яви перед його ліжком духу Михайла Драгоманова, котрі наші розумні, але невірні люди, письменники називали „ознакою психічної хвороби“ нашого генія.

Коли вліті 1972 року архітектор О. Пежанський помер, наша „Свобода“ 4 жовтня вмістила жалобну вістку „У безмежній черзі...“, зазначаючи, що йдеться про людину, котра заслужила, „щоб згадати про неї хоч коротким словом“. Насправді О. Пежанський заслужив не на „коротке слово“, і наступного року газета аж у трьох числах підряд (38, 39 і 40) друкувала великі „Спогади про бл. п. О. Пежанського“ авторства Романа Придаткевича. Вони закінчуються такою зворушливою мудрістю: „Пам'ять про Покійного є надто святою, щоб її жалінням затемнювати...“.

Пишіть, спогади, люди добрі, не відкладайте на потім! Як не напишете, ваші дочки і сини чи онуки не будуть мати чого видавати. Тож не дайте, щоб ваше минуле забулося.

FULL CIRCLE
Ukraine's Struggle
for Independence
100 Years Ago
1917-1921

**LAST CHANCE
TO SEE THIS UNIQUE
EXHIBITION!**

**УКРАЇНСЬКЕ
КОЛО**
до сторіччя
визвольних змагань
1917-1921

*Остання нагода побачити
цю унікальну виставку!*

The Ukrainian Museum
Український Музей
222 East 6th Street
New York, NY 10003
T: 212.228.0110
Info: ukrainianmuseum.org
www.ukrainianmuseum.org

Exhibition closes September 29, 2019
Museum hours: Wednesday – Sunday, 11:30 am – 5:00 pm

Виставка закривається 29 вересня 2019 р.
Години музею: від середи до неділі, 11:30 – 5:00

ARKA

Вишиванки, хустки, нитки,
тканина до вишивання, рушники,
коралі, пояси, кераміка, різьба

89 East 2nd St., New York, NY 10009
Tel.: 212-473-3550

ХРИСТИНА БРОДИН
Ліцензований Продавець
Страховання Життя

CHRISTINE BRODYN
Licensed Life Insurance Agent
Ukrainian National Assn., Inc.

187 Henshaw Ave.
Springfield, NJ 07081
Tel.: 973-376-1347

ОКСАНА СТАНЬКО
Ліцензований продавець
Страховання Життя

OKSANA STANKO
Licensed Life Insurance Agent
Ukrainian National Assn., Inc.

32 Peachtree Rd.
Basking Ridge, NJ 07920
Tel.: 908-872-2192; email: stankouna@optimum.net

**UKRAINIAN
SISTERS**

THE BEST CARE FOR YOU
OR FAMILY MEMBER

24 hours and 7 days per week services

- Compassion
- Kindness
- Responsibility

Ukrainian - American homecare agency
631-764-5388
631-727-2880
Ukrsistersag@gmail.com

Буде Молодіжний центр...

(Закінчення зі стор. 7)

змогу відвідувати гімназію.

Лише коли Україна здобула незалежність, я змогла відвідати Рогатин, як громадянка Америки. Я була настільки вражена побаченням, що відразу вирішила просити своїх друзів з Клубу американських жінок у Дюсельдорфі, до котрого я належала, про допомогу. У німецьких газетах та журналах з'явилося понад 50 статей, мене запрошували на радіо розповісти про гуманітарну допомогу, яку я хотіла надіслати в Рогатин. Це мало великий успіх і мені навіть вдалося переконати німецький уряд надати мені офіційний супровід, щось на зразок охорони, шість разів на тиждень, щоразу коли ми везли 40 тонн гуманітарної допомоги.

З допомогою католицької церкви міста Ратінген, де й було відкрито рахунок для благодійних внесків, Української греко-католицької церкви, яку очолював Єпископ Ірней Білик і разом зі мною відвідував школи, садочки, будинки для літніх людей, сиротинці, школи-інтернати, лікарні, інші заклади, ми змогли роздати ці речі. Ми мали змогу подбати про тих, хто потребував допомоги.

У 2003 році у суді Дюсельдорфу була зареєстрована благодійна організація „Pro Ukraine e.V“ із звільненням від сплати податків. Громади в Німеччині і Америці, а особливо мої друзі та члени організації робили щедрі внески, що й дало змогу підтримувати нашу діяльність в Рогатині.

Саме це привело мене до нового проекту, який я пляную втілити за 10 тис. євро які мені подарував на день народження 31 грудня 2018 наш син д-р Андрій Буш. Молодіжний центр, що виходить безпосе-

Пам'ятний знак „За заслуги перед містом Рогатином“.

редньо на площу Роксолани в центрі міста, під основною будівлею гімназії – це ідеальна локація для такого потрібного місця для молоді Рогатина, де вони могли б збиратися, проводити зустрічі, організувати літературні читання чи мистецькі виставки, слухати музику або ж, до прикладу, влаштовувати концерти. Ці корисні зустрічі були б повчальними та цікавими. Столітня молодіжна скавтська організація Пласт, була б, разом із нашою допомогою, відповідальною за відбудову та утримання Молодіжного центру.

Ельфі Моц, кузина мого чоловіка д-ра Ульріха Буша та член засновник „Pro Ukraine e.V“ і я щиро вдячні усім, хто зробив наше перебування в Україні, а особливо в Рогатині, таким незабутнім.

Віра Костюк-Буш,
Ратінген, Німеччина

Австралійська...

(Закінчення зі стор. 5)

На відкритті презентували розділ авторства Андрія Пирча з австралійського підручника „Twentieth Century 1: Between the Wars“. Це вперше Голодомор був згаданий в австралійському підручнику з історії.

Виставка „Голоси з-за океану: фотовиставка про Голодомор“ буде проходити в Національному музеї „Меморіал жертв Голодомору“ до 22 жовтня.

Куратори фотовиставки Яніна Ірін та Галя Костюк.

Цінне доповнення...

(Закінчення зі стор. 12)

дів про рейдуючі групи. Деякі ставали кур'єрами, які йшли у Польщу та Україну, несли матеріали з еміграції і приносили підпільні вістки з Польщі й України. Українське підпілля було добре поінформоване чим живе еміграція.

Серед кур'єрів автор називає сотника Михайла Дуду „Громенка“, який першим з групою появився на Заході, повернувся кур'єром в Україну і там загинув. Називає кур'єра Мирона Матвієнка, який потрапив у руки КГБ і пішов з ними на співпрацю. Ярослав Петрик потрапив у польські руки, з закутими руками кинувся під поїзд і загинув. Леонід Лапінський у Празі був схоплений і переданий полякам, пішов на співпрацю з польським Урядом безпеки, укладав пляни, як боротись з українським

підпіллям. Він мав контролю над кур'єрами, які приходили до Польщі і через Польщу в Україну. Щоб упевнитись у зраді вирішили вислати „Дона“ – Богдана Камінського. Перед його відходом у Мюнхені я прощався з „Доном“. На пам'ять він подарував мені краватку. Польські джерела подають, що „Дон“ летів бальоном до Польщі під ім'ям Збігнева Камінського. Його кожний крок був контрольований. Він був арештований і засуджений на кару смерті, яку змінено на доживоття і в кінці був амнестований.

У книзі є низка унікальних фотографій. Дві книги М. Бохна є цінним вкладом до джерельних матеріалів „Літопису УПА“.

Нью-Йорк

* * *

Книжку можна придбати за 35 дол. (плюс пересилка), звернувшись до автора на електронну адресу mbochno@rpm.me або телефоном 416-588-3353.

VARSHAVSKY MONUMENTS
862-812-7086
E-mail: VarshavskyMonuments@gmail.com

ПАМ'ЯТНИКИ — МАВЗОЛЕЇ

Великий вибір граніту
Індивідуальний дизайн
Гравірування на граніті
Керамічні фотографії на пам'ятники

Замовлення, виготовлення і встановлення в штатах NJ/NY/PA

LYTWYN & LYTWYN
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
Theodore M. Lytwyn, Manager
NJ Lic. No. 3212

AIR CONDITIONED ROOMS
Обслуга ЩИРА і СЕРДЕЧНА
Our services are available
anywhere in New Jersey.

Також займаємося похоронами на цвинтарі в С. Бавнд Бруку і перенесенням тлінних останків з різних країн світу.

UNION FUNERAL HOME
1600 Stuyvesant Ave (corner of Stanley Terr.)
UNION, NJ 07083
908-964-4222 • 973-375-5555
www.unionfuneralhome.com

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Займається похоронами в **BRONX, BROOKLYN, NEW YORK** і околицях

ДАНИЛО БУЗЕТА – директор
Родина **ДМИТРИК**

Peter Jarema Funeral Home, Inc.
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y. 10009
(212) 674-2568

†

У глибокому смутку повідомляємо, що 1 вересня 2019 року, проживши 87 років, спокійно відійшов у вічність у Park Ridge, IL.

св. п.
Володимир Дудко
брат св.п. Павла з дружиною Валентиною

У смутку залишилися:

дружина	Інна з дому Ткачук, з котрою прожили 63 роки
сини	Марко і Петро
племінники	Lillian (Giuseppe) Delle Grazie, Ena Vance, Paul (Sharon) Dudka, and Victor (Kelly) Dudka

Панахида відбулася в неділю, 8 вересня 2019 року, о год. 6-ій веч. в похоронному заведенні Музики у Чикаго.

Заупокійна св. Літургія була відслужена в понеділок, 9 вересня, в Українській православній церкві св. Андрія в Bloomingdale, IL. Тіло було поховане на Elmwood Cemetery.

Вічна Йому пам'ять!

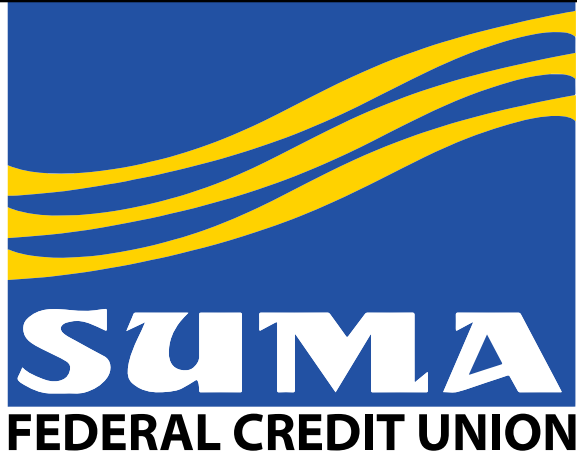
Oblast Memorials
PO Box 746, Chester, NY 10918
845-469-4247 E-mail: oblast@optonline.net

ОБСЛУГОВУЄ УКРАЇНСЬКУ ГРОМАДУ В NY/NJ/CT/PA
З ВИРОБОМ ЗНАМЕНИТИХ

~ ПAM'ЯТНИКІВ ~ МАВЗОЛЕЇВ

НА ВАШЕ БАЖАННЯ МОЖЕМО ЗУСТРІТИСЯ З ВАМИ
У ВАШОМУ ДОМІ, ЩОБ ОБГОВОРИТИ ВАШ ПРОЄКТ.

Шановні читачі! Жалібні повідомлення з приводу відходу своїх близьких і друзів просимо висилати на електронну адресу відділу оголошень „Сободи“: advertising@ukrweekly.com

Ваше омріяне житло може стати реальністю

з низьковідсотковою іпотекою від Кредитівки СУМА

Низькі оплати за аплікації

5/5 зі змінною ставкою

3.00% APR*

30 річний незмінний відсоток

3.75% APR*

Кредитівка СУМА є банківська установа, яка надає повний спектр фінансових послуг та обслугує наших членів вже понад 50 років

* The annual percentage rate (APR) is the cost of credit over the term of the loan expressed as an annual rate. The APRs are as low as the rates advertised above. The APR shown here is based on the interest rates and points only and does not take into account other loan specific finance charges you may be required to pay. Rates are for qualified borrowers who meet certain criteria. Rates and terms are subject to change without notice. 10% down for first time home-buyer, otherwise 20% down. Membership requirements apply. Other rates and terms are available. Contact the credit union for full loan details.

SUMAFCU NMLS# 527694

Наші філії зручно розташовані для ваших послуг

Main Office

125 Corporate Blvd.
Yonkers, NY 10701
Phone: 914-220-4900, Option 0
Fax: 914-220-4090

Yonkers Branch

Ukrainian Youth Center
301 Palisade Ave.
Yonkers, NY 10703
Phone: 914-220-4900, Option 7
Fax: 914-965-1936

Spring Valley Branch

Ukrainian Hall
16 Twin Ave.
Spring Valley, NY 10977
Phone: 845-356-0087
Fax: 845-356-5335

Stamford Branch

Ukrainian Research Center
39 Clovelly Rd.
Stamford, CT 06902
Phone: 203-969-0498
Fax: 203-316-8246

New Haven Branch

Ukrainian Heritage Center
555 George St.
New Haven, CT 06511
Phone: 203-785-8805
Fax: 203-785-8677

1-888-644-SUMA (7862) | Visit us online at www.sumafcu.org